

Prijs 10 Cent.

Gids door Walcheren
UITGEGEVEN

DOOR DE

VEREENIGINGEN TOT BEVORDERING VAN
HET VREEMDELINGENVERKEER IN WALCHEREN
TE MIDDELBURG EN TE VLISSINGEN.

Eerste drieduizend.

GEDRUKT BIJ
J. C. & W. ALTORFFER,
TE MIDDELBURG.

INHOUD.

OP DEN OMSLAG.

Plattegrond van Vlissingen	Bladz. 2.
Plattegrond van Middelburg	" 3.
Schets van Walcheren	" 4.

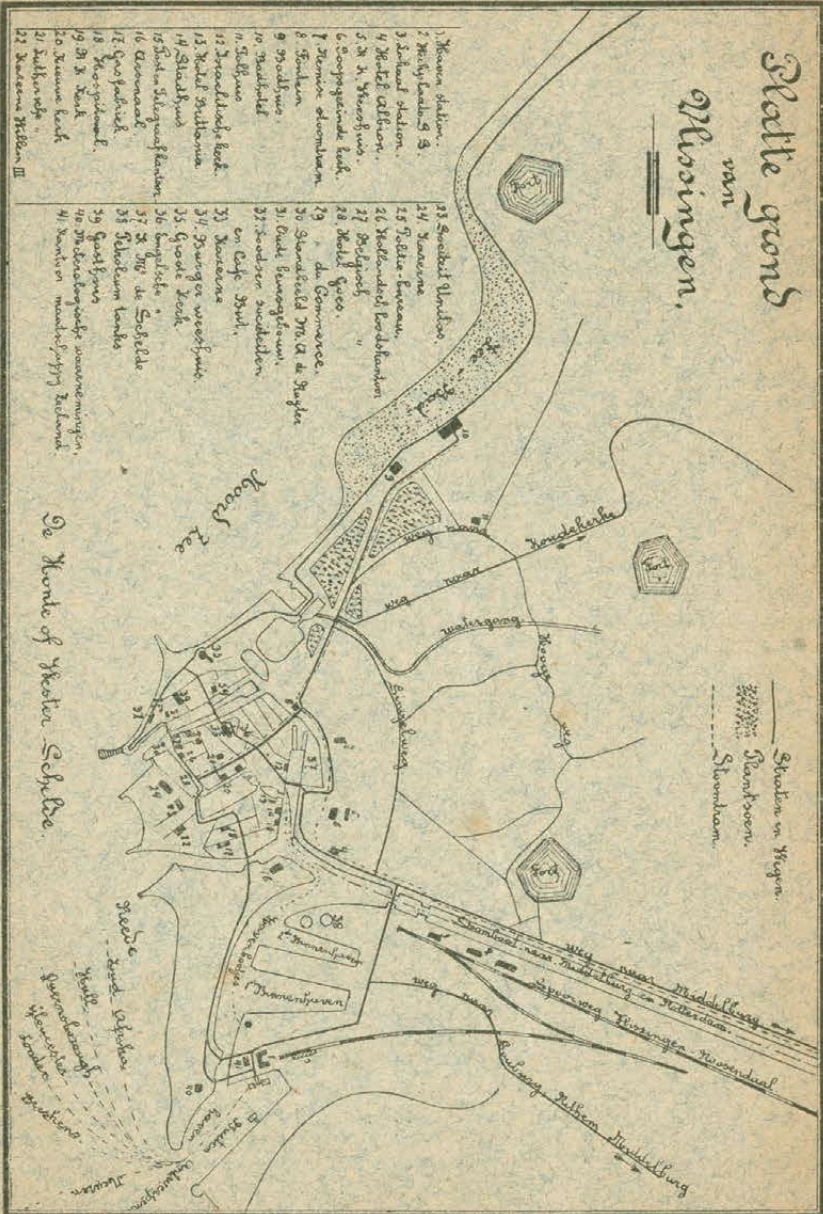
IN DEN TEKST.

Aan de Reizigers	" 1.
Reisaangelegenheden van en naar Walcheren	" 2.
MIDDELBURG	" 10.
Opgaaf van adressen	" 10.
Bezienswaardigheden	" 13.
Wandeling door de stad	" 14.
Rijtoeren	" 24.
VLISSINGEN	" 26.
Opgaaf van adressen	" 26.
Bezienswaardigheden	" 29.
Wandeling door de stad	" 29.
Rijtoeren	" 40.
DOMBURG	" 41.
VEERE	" 46.

ADVERTENTIEN.

MIDDELBURG	Bladz. 2—19.
VLISSINGEN	" 19—23.
DOMBURG	" 23—24.
VEERE	" 23.
GOES	" 24.

Stadte grond van Vlissingen.

Advertentien.

TELEPHOONNOMMER 124.

Van Benthem & Jutting,

BINNEN- EN BUITENLANDSCHE BOEKHANDEL,
MIDDELBURG, KORTEDELFT, HOEK NIEUWSTRAAT G 1,
HEBBEN UITGEGEVEN:

H. M. KESTELOO, Domburg en zijne geschiedenis, met
plattegrond, f 1,50.

F. NAGTGLAS, Domburg, f 0,60.

Wandelkaart van Domburg en omstreken, door C. D.
NAGTGLAS VERSTEEG, f 0,75.

Kaart van Walcheren, door J. J. VAN NIEUKERKEN
en L. KUIJER, f 1,—, op linnen in étui f 1,40.

„REKROOND“ 1889.

CITROEN- EN FRAMBOZEN LIMONADE.
TROUBLE PUNSCH VAN ARAC CLARIFIÉ.

„Walchersche Advocaat,” in wit glazen kruikjes 1½ en 2 francs.

M. VAN BOVEN. Pottenmarkt. Middelburg. Telefoonnummer 166.

TELEPHOONNOMMER 172.

M. H. BOASSON & ZONEN.

MIDDELBURG, GROOTE MARKT BIJ DE GORTSTRAAT 14.

Magasin de Nouveautés.

MANTEAUX ET MERCERIES

EN GROS ET EN DÉTAIL.

Prix fixes et modérés.

ADVERTENTIËN.

TELEPHOONNOMMER 17.

PH. BOUDEWIJNSE.

LANGEDELFT B 156.

MIDDELBURG.

Fabrique	Fabriek	Manufacture
et	en	and
Magasin	Magazijn	Magazine
de	van	of
Tabac et Cigares.	Tabak en Sigaren.	Tobacco and Sigars.
Commerce	Handel	Tea and coffee
de	in	Seller.
Thé et Café.	Koffie en Thee.	

KANTOOR VAN VASTE GOEDEREN, HYPOTHEKEN EN ASSURANTIËN VOOR ZEELAND,

J. VAN BAARLE & Co.

MIDDELBURG, BRAKSTRAAT O 275.

Op bovengenoemd kantoor worden ingeschreven de in de provincie Zeeland opgegeven **te koop** en **te huur** zijnde Huizen, Villa's, Hofsteden, Landerijen, Bouwterreinen, Gemeubileerde en Ongemeubileerde Kamers enz.

Op alle werkdagen van 10 tot 2 uur is het kantoor geopend, tot het in ontvangst nemen van opgaven en het verstrekken van inlichtingen omtrent beschikbare panden, op hypotheek te plaatsen kapitalen en allerlei soort van verzekeringen.

De ingeschreven te koop en te huur zijnde panden worden welkelijks *gratis* opgenomen in den *Zeeuwschen woninggids*, die in geheel Zeeland en de naburige Nederlandsche en Belgische provincien verspreid wordt en waarin aanbevelenswaardige adressen en advertenties worden opgenomen.

TELEPHOONNOMMER 91.

F. B. DEN BOER,
BOEK- EN MUZIEKHANDEL.
 SPECIALITEIT VAN SCHILDER- EN
 TEEKENBEHOEFTE.

Hoek Markt—Langedelft I 16. Middelburg.

Uitgebreide sortering **Photographieën**,
 Stadsgezichten, Costumes enz.

Telefoonnummer 8.

J. J. CEULEN.

MAGAZIJN VAN

Papieren, Kantoor-, School- en Teekenbehoefte.

BOEKDRUKKERIJ. LEVERING VAN BINDWERK.

LEDERWAREN.

REISBEHOEFTE.

LEVERING EN INCADREEREN VAN LIJSTEN
 EN PLATEN.

SPEELKAARTEN.

TOILET-ARTIKELEN ENZ.

MIDDELBURG.

LANGEDELFT A 101.

LITHOGRAPHISCH ATELIER.

STEENDRUKKERIJ.

CARL HOFF. MIDDELBURG.

Levering van fijn en goedkoop drukwerk.
 Drukken van Bestekken, Plattegronden, Water- en Landkaarten.
 Nog verkrijgbaar ook bij HH. boekhandelaars:
*Plattegrond van Middelburg. Wandelkaart van Domburg en
 Souvenir van Domburg en omstreken.*

VAN DEN BROECKE & JUTTING.
IJZERHANDEL.

LANGEDELFT B 133/134. MIDDELBURG.

Telefoonnummer 13.

Magazijn van IJzerwaren, Gereedschappen, Huishoudelijke
 artikelen, Landbouwgereedschappen enz.

SPORTWAGENS.

LEVERING VAN GROOTE EN KLEINE VOORWERKEN.

ASPHALTDAKPAPIER.

**Naamplaten van Marmerglas, onveranderlijk
 in de buitenlucht.**

ZEEUWSCHE GESNEDEN MESHEFTEN.

Ripolin in alle kleuren.

J. A. W. DU BOIS,

LANGE SINT PIETERSTRAAT, A 79,

MIDDELBURG.

Verkoopt onderwetsch Porselein, Aardewerk, Zilver,
 Meubelen en meer andere goederen.

ADVERTENTIËN.

TELEPHOONNOMMER 14.

DE EENIGE ECHTE
ZEEUWSCHE LETTERKOEK.

(DESWEGENS BEKROOND MET ZILVER),

BENEVENS PROFETENBROOD IS UITSLUITEND
VERKRIJGBAAR BIJ **GRAVESTEIN.**

CONFISEUR PATISSIER, LANGEDELFT, MIDDELBURG.

ZEEUWSCHE LETTERKOEK.

COMME SEULE VERITABLE, COURONNÉ D'ARGENT,

Ainsi que le PROFETENBROOD tous les deux patisseries
specialement Zélandaises en boîtes de fer blanc.

GRAVESTEIN, Pâtissier, LANGEDELFT, MIDDELBURG.

ADVERTENTIËN.

R. A. PAPEGAAIJ.

CONFISEUR. LANGE BURG B 8.

MIDDELBURG. Telefoonnummer 189.

LEVERANCIER DER ECHTE
ZEEUWSCHE LETTERKOEK

van H. M. de Koningin van Rumenië en van
H. K. H. de Prinses van Wied.

PROFETENBROOD.

Beide een Echt Zeeuwsch gebak en verpakt in
blikken doosjes.

GEBROEDERS BOUDEWIJNSE.

MIDDELBURG.

Kantoor Markt K 4/5. Telefoonnummer 162.

ARTIKELN VOOR DE HUISHOUDING.

Tafel-, Dessert-, Zakmessen,

**MESSEN MET GESNEDEN HEFTEN
EN PIJPKASSEN,**

als bij de landbouwers in Walcheren in gebruik.

ADVERTENTIËN.

BIERBROUWERIJ „DE VIJFHOEK.”

LUTEIJN & Co.

KOORKERKHOF, A 108, MIDDELBURG.

DE VRIES & C°.

Wijnhandelaars.

KUIPERSPOORT G 87, TE MIDDELBURG.

Bestellingen worden ook aangenomen: **Koorkerkhof A 108.**

MIDDELBURG.

CAFÉ RESTAURANT.

ECHT MÜNCHENER FRANZISKANERBRÄU.

Schoonste ligging in de hoofdstraat.

Steeds gelegenheid te dineeren.

Matige prijzen.

F. HESSLING.

Schuttershof: „de Edele Handboog,” Middelburg.

Zalen beschikbaar tot het houden van Vergaderingen, Tentoonstellingen en Verkoopingen.

DEJEUNERS, DINERS EN SOUPERS.

Groote tuin met muziektempel.

RESTAURANT.

W. DE LANGE, Restaurateur-Cuisinier.

ADVERTENTIËN.

L. K. VAN DER HARST J.J².

A P O T H E K E R.

MIDDELBURG.

Pottenmarkt K 412.

Telefoonnummer 164.

TELEPHOONNUMMER 105.

J. J. HENDRIKSE H.Jz.

SPANJAARDSTRAAT F 63,

VIJF RINGEN. — MIDDELBURG.

S T A L H O U D E R

VAN

wijlen **Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden**

EN

WAGENMAKER, HOEF- EN RIJTUIGSMID.

ADVERTENTIËN.

„KINDERSPEELTUIN.”

VEREENIGING.

Wit het Volk — Door het Volk.

HOPPLEIN

BIJ HET MUSEUM,
TE MIDDELBURG.

Dagelijks te bezichtigen,

per persoon 25 ct.

Kinderen 10 ct.

KUNSTMUSEUM

TE MIDDELBURG.

(SCHUTTERSLOKAAL).

Behalve voor **Leden** en **Begunstigers** is het Museum ook ter bezichtiging opengesteld voor het **publiek**, telken **Woensdag** en **Zaterdag**, van 's namiddags 1 tot 4 uren, toegang in het Schuttershof, tegen betaling van 25 cent per persoon.

Vreemdelingen, — hetzij met of zonder begeleiding van een stadgenoot, — worden op dezelfde uren, tegen gemelden entreeprijs, **dagelijks** toegelaten, waartoe deze zich moeten aanmelden bij den heer W. DE LANGE, in 't Schuttershof.

ADVERTENTIËN.

SCHUTTERSLOF: DE EDELE HANDBOOG (ST. SEBASTIAAN),
TE MIDDELBURG.
UITGESTREKTE

**Tuin met Muziektempel
EN GASILLUMINATIE,**

(voor muziek-uitvoeringen **kosteloos** beschikbaar)
met daaraangrenzende **LOKALEN**, geschikt voor het
houden van **PARTIJEN**, **DINERS** en
ANDERE BIJENKOMSTEN.

GROOTE ZAAL,

MET ORKEST EN TOONEELDECORATIE, 500 ZITPLAATSEN.

HUURSOM DER SCHUTTERSLOFZAAL:

DES DAAGS f 3 — f 5;

Voor **VERKOOPINGEN**, **TENTOONSTELLINGEN** enz. volgens nader vast
te stellen voorwaarden.

DES AVONDS f 12;

meer dan éens in het jaar f 10 per keer, behalve vergoeding voor kosten van
verlichting en verwarming, en eenige nadere bepalingen.

W. DE LANGE.

Telefoonnummer 181.

Cornelis Alexander Koulon,

DEURWAARDER

BIJ DE ARRONDISSEMENTS-RECHTBANK,

ZAAKWAARNEMER

en Agent van „SECURITAS”

TE

MIDDELBURG.

Sint Janstraat H 197/199.

Verlangt ge goedkoope en toch heerlijke Cognac?

Neemt dan eene proef bij den importeur A. A. MES Gz.

COGNAC / 1 DE FLESCH,
Scheikundig onderzocht en zuiver bevonden.

Vast overtuigd, dat men nergens zulk eene uitstekende qualiteit zal bekomen, noodig ik ieder uit eene vergelijkende proef te nemen.

Volledige prijscourant gratis.

M. Volkrijk Liebert & Co.

SEGEERSTRAAT, MIDDELBURG.

KLEEDERMAKERIJ.

MAGAZIJN VAN ENGELSCHHEERENARTIKELN.

Prof. Dr. Jägers normaal ondergoederen voor Heeren.

Aan de Reizigers.

Indien U gedurende uw verblijf in het eiland Walcheren gegronde redenen tot klagen gegeven worden, wilt dan aan een onzer schriftelijk daarvan kennis geven.

HET BESTUUR DER VEREENIGING

te Middelburg,	te Vlissingen,
T. L. VAN WAGTENDONK,	J. L. GRUBER,
<i>voorzitter.</i>	<i>voorzitter.</i>
H. J. G. HARTMAN,	A. L. A. VAN UNEN,
<i>1° secretaris.</i>	<i>1° secretaris.</i>

De informatie-bureaux der Vereenigen tot bevordering van het vreemdelingenverkeer in Walcheren zijn gevestigd:

te Middelburg: Groote Markt, I 15;

te Vlissingen: IJzeren Brug, F 1/2.

Tot het verstrekken van inlichtingen aan vreemdelingen zullen verder bevonden worden de heeren H. M. KESTELOO, secretaris der gemeente *Domburg*, Weststraat, D 20 aldaar, en J. W. PERRELS, bode der gemeente *Veere*.

REISGELEGENHEDEN

VAN EN NAAR

WALCHEREN.

(MIDDELBURG, VLISSINGEN, DOMBURG, VEERE ENZ.)

STAATSSPOORWEG. Van Vlissingen, over Middelburg, Goes, Bergen-op-Zoom naar Roosendaal. Aansluiting met het overige Nederlandsche spoorwegnet, waartoe, in verband met eene reis naar en van Zeeland, de volgende spoorweglijnen in aanmerking komen:

- Van Roosendaal over Dordrecht, Rotterdam, Schiedam, Delft, den Haag, Leiden en Haarlem naar Amsterdam;
- Van Roosendaal over Breda, Tilburg, 's-Hertogenbosch (aansluiting met Nijmegen, Arnhem en noordelijk Nederland), Utrecht naar Amsterdam;
- Van Roosendaal over Breda, Tilburg, Boxtel, Eindhoven naar Venlo, alwaar aansluiting met Roermond en Maastricht alsook over Kaldekirchen met Duitschland;
- Van Roosendaal naar Antwerpen, Mechelen (groot deel van België) en Brussel, met aansluiting naar Frankrijk.

Wanneer men bijv. 's morgens omstreeks 6 uur uit Brussel (Nord) vertrekt, kan men te ongeveer 11.30 uur te Middelburg of Vlissingen aankomen. Omgekeerd, bijv. 's avonds omstreeks 5 uur uit Vlissingen of Middelburg vertrekkende, kan men per sneltrein 's avonds te 9 uur te Brussel teruggekeerd zijn.

Prijzen tot Vlissingen.

	Retour 3 dagen.		
	I.	II.	III.
Van Brussel . . .	f 7.10	f 5.50	f 3.70
» Antwerpen . . .	» 5.25	» 4.15	» 2.80
Van Middelburg . . .	» 0.35	» 0.30	» 0.20
» Roosendaal . . .	» 3.50	» 2.75	» 1.75
» Breda . . .	» 4.50	» 3.50	» 2.25
» Tilburg . . .	» 5.25	» 4.25	» 2.50
» Dordrecht . . .	» 5.—	» 4.—	» 2.50
» Rotterdam . . .	» 5.75	» 4.50	» 2.75
» Den Haag . . .	» 6.95	» 5.45	» 3.35
» Leiden . . .	» 7.70	» 6.05	» 3.75
» Haarlem . . .	» 9.15	» 7.20	» 4.45
» Amsterdam . . .	» 9.45	» 7.35	» 4.60

Retour 3 dagen.

I.	II.	III.
f 11.10	f 8.35	f 5.60
» 8.35	» 6.30	» 4.25

Retour 4 dagen.

I.	II.	III.
f 0.55	f 0.40	f 0.30
» 5.50	» 4.25	» 2.75
» 7.—	» 5.20	» 3.50
» 8.—	» 6.—	» 4.—
» 7.75	» 5.75	» 3.75
» 8.75	» 6.50	» 4.25
» 10.35	» 7.80	» 5.05
» 11.25	» 8.50	» 5.55
» 12.95	» 9.90	» 6.35
» 14.05	» 10.75	» 6.85

Voor de uren van vertrek en aankomst der treinen, den duur der reis, de prijzen der gewone en retourbiljetten voor andere stations enz. wordt verwezen naar de verschillende reisgidsen der spoorwegen.

RONDREIS (Nederlandsch touristen-bureau van Lissone & Zoon te Amsterdam) als volgt: Amsterdam, Utrecht, 's-Hertogenbosch, Breda, **Middelburg, Vlissingen**, Goes, Roosendaal, Dordrecht, Rotterdam, Amsterdam, — of in omgekeerde richting: 1^e. klasse f 16,30, 2^e. klasse f 12,35, 3^e. klasse f 8,40, geldig 20 dagen.

VERKEER MET ENGELAND. **Stoomvaart-Maatschappij „Zeeland,”** Koninklijke Nederlandsche postvaart voor passagiers en goederen, tusschen het vasteland en Engeland, via Vlissingen-Queenboro-pier, *tweemaal daags in beide richtingen*; voor den zomerdienst 1892 en behoudens kleine wijzigingen bijna voortdurend geregeld als volgt:

	Dagdienst.	Nachtdienst.
Vertrek van Vlissingen	11.50 vm.	9.50 nm. (Greenwich tijd).
Aankomst te Londen	9.30 nm.	7.55 vm.
Vertrek van Londen	8.— vm.	8.30 nm.
Aankomst te Vlissingen	4.50 nm.	6.10 vm.

Duur der reis Vlissingen—Queenboro-pier ongeveer 8 uur.

Maitreinen van Vlissingen, onmiddellijk na aankomst der stoomvaartuigen, en **naar Vlissingen** (volgens de spoorwegreisgidsen), in directe aansluiting met het Nederlandsch spoorwegnet, België, Duitschland, Oostenrijk, Italië, Denemarken, Zweden, Noorwegen en Rusland. Doorlopende rijtuigen, restauratiewagens.

Passageprijzen Vlissingen—Londen: 1^e. klasse f 17,—, 2^e. klasse f 10.55. Retourbiljetten geldig 30 dagen 1^e. klasse f 26,15, 2^e. klasse f 16,25.

Rondreisbiljetten: Londen, *Vlissingen*, (Middelburg), 's-Hertogenbosch, Arnhem, Utrecht, Amsterdam, Haarlem, Leiden, den Haag, Rotterdam, Dordrecht, *Vlissingen*, (Middelburg), Londen, of omgekeerd, geldig 30 dagen, 1^e. klasse f 39,05, 2^e. klasse f 27,80.

Speciale biljetten Londen—Vlissingen en terug (Juni—October) iederen *Zaterdag* tot *Maandag* of *Dinsdag*, met

inbegrip der hotelkosten in het "Grand hôtel des Bains" te Vlissingen: tot Maandag 1^e. klasse f 28,—, 2^e. klasse f 22,—; tot Dinsdag 1^e. klasse f 33,—, 2^e. klasse f 27,—.

ZEEUWSCHE STOOMVAART - MAATSCHAPPIJ VLISSINGEN—HULL. Afvaart van Vlissingen, iederen Dinsdag en Zaterdag namiddag; van Hull iederen Woensdag en Zaterdag namiddag. Comfortable inrichting voor een klein getal passagiers. **Passageprijs** f 12,—. Inlichtingen bij de Maatschappij "Zeeland" te Vlissingen.

CASTLE LIJN. Van Vlissingen naar Kaapkolonie, Natal, Delagoa-baai, de Transvaal (Goudvelden) en Oranje Vrijstaat. Veertiendaagsche dienst. Inlichtingen bij de Directeuren DONALD CURRIE & Co., 3 Jenchurch Str. London, of bij de hoofdagenten te Vlissingen: De Directie der Stoomvaart-maatschappij "Zeeland."

STOOMBOOTDIENST VLISSINGEN-MIDDELBURG-ROTTERDAM en tusschengelegen plaatsen, van "de Middeldburgsche Maatschappij van stoomvaart." Afvaart te Vlissingen, Dok; te Middelburg, Dwarskade bij het havenmonument; te Rotterdam aan de Oostkade. De *dagen en uren van afvaart* worden geregeld naar het verschil der watergetijden en tijdig bekend gemaakt, o. a. in "van Santen's Officieelen reisgids."

Prijzen: zie advertentiën.

STOOMBOOTDIENST MIDDELBURG—ZIERIKZEE en tusschengelegen plaatsen, van "de Zeeuwsche Spoorbootmaatschappij"; correspondeert van en naar Zierikzee op den Staatspoorweg te Goes, volgens maandelijks uitgegeven wordende afvaartlijsten. Afvaart te Middelburg, aan de Loskade bij het "hôtel de Commerce".

Prijzen:

		Ommegaande retourreis.		Retourbiljetten geldig vier dagen.
Van Middelburg	1 ^e kl.	II ^e kl.	I ^e kl.* II ^e kl. *)	I ^e kl. II ^e kl.
naar Zierikzee	f 2,—	f 1,40	f 2,25 f 1,50	f 3,— f 2,—

*) Gedurende de maanden Juni, Juli en Augustus *des Zondags*: I^e kl. f 1,50, IIe kl. f 1,—.

STOOMBOOTDIENST OP DE WESTER-SCHELDE, voor rekening der provincie Zeeland, te weten: *a.* tusschen **Vlissingen en Breskens** in den regel zesmalen daags heen en terug, en *b.* tusschen **Vlissingen en Terneuzen**, viermalen daags heen en terug, behalve Zondag slechts tweemaal. Afvaart te Vlissingen, aan de buitenhaven; te Breskens bij het station van den stoomtram; te Terneuzen aan de buitenhaven, circa 15 minuten van het spoorwegstation. **Van de aanlegplaats te Terneuzen rijdt een omnibus naar het station voor de correspondentie met Gent en Mechelen** en omgekeerd; prijs 15 cent, kinderen beneden 7 jaar 7⁵ cent.

De *uren van afvaart* der booten zijn dagelijks meestal onveranderd dezelfde en worden in de Zeeuwsche dagbladen tijdig aangekondigd.

Prijzen: Vlissingen—Breskens en omgekeerd 1^e kl. f 0,60, 2^e kl. f 0,40; Vlissingen—Terneuzen en omgekeerd 1^e kl. f 1,10, 2^e kl. 0,60.

Des Zondags worden **retourbiljetten** afgegeven, die ook geldig zijn voor den daaropvolgenden Maandag.

Prijzen: Vlissingen—Breskens f 0,80 en f 0,60; Terneuzen—Vlissingen f 1,30 en f 0,75.

I. **Aansluiting te Breskens** per stoomtram als volgt:

a. Langs Schoondijke, Oostburg en Aardenburg, naar **Maldeghem**, in aansluiting met den spoorweg **Eccloo—Gent—Brugge**, naar deze steden en de zeebadplaatsen **Ostende, Blankenberghe en Heyst**.

Tarieven naar Vlissingen:	1 ^e . kl. spoor 1 ^e . kl. boot.	2 ^e . kl. spoor 1 ^e . kl. boot.	3 ^e . kl. spoor 2 ^e . kl. boot.
Van Maldeghem	f 2,—	f 1,30	f —,—
" Brugge	" 2,70	" 2,54	" 1,65
" Ostende	" 3,52	" 3,17	" 2,07
" Blankenberghe	" 3,24	" 2,94	" 1,93
" Heyst	" 3,57	" 3,20	" 2,10
" Gent (via Maldeghem)	" 3,08	" 2,82	" 1,84

b. Over Schoondijke, Oostburg, Draaibrug (overstappen), Sluis (overstappen), naar Westcapelle, van daar over **Brugge** per spoor naar **Ostende** of per tram naar **Heyst**, in correspondentie met **Blankenberghe en Ostende**.

Tarieven van Vlissingen :	1 ^e . kl. spoor 1 ^e . kl. boot.	2 ^e . kl. spoor 1 ^e . kl. boot.	3 ^e . kl. spoor 2 ^e . kl. boot.
Naar Heyst	f 1,95	f 1,31	f —,—
" Blankenberghe	" 2,39	" 2,25	" 1,59
" Brugge	" 2,33	" 1,55	" —,—
" Ostende (via Brugge). "	3,15	" 2,96	" 1,97
c. Langs Schoondijke (overstappen), IJzendijke en Caprycke naar Eecloo , in correspondentie met Gent, Brugge, Selzaete en Antwerpen .			

Voor de uren van vertrek, die vooral in België meermalen worden gewijzigd, gelieve men de verschillende spoorweggidsen of aankondigingen te raadplegen.

Men kan uit **Ostende, Blankenberghe, Heyst en Knoeke** met aansluitenden trein en stoomboot Breskens—Vlissingen in gemiddeld 4 a 5 uren te Vlissingen of Middelburg zijn, en ook omgekeerd.

Retourkaarten voor goedkoope excursiën van **Gent** naar **Vlissingen en Middelburg** via Maldeghem—Breskens, geldig voor twee dagen op alle treinen en booten, dagelijks verkrijgbaar te **Gent** (statie van **Eecloo**), 2^e. klasse francs 5,95, 3^e. klasse francs 4,40.

II. **Aansluiting te Terneuzen met België** (omnibus te Terneuzen zie bladz. 5).

a. Met den internationalen spoorweg, genaamd "**Malines-Terneuzen**." Directe correspondentie op den stoombootdienst Vlissingen—Terneuzen. Correspondentie te **St. Nicolaas** met reizigers voor stations aan de lijn **Gent—Antwerpen**, te **Mechelen** voor **Brussel, Antwerpen, Leuven, Dendermonde** enz.

Met dezen spoorweg bijv. 's morgens ongeveer 7 uur van **Brussel** (Nord) vertrekkende, langs **Mechelen, St. Nicolaas**, of uit **Antwerpen** (Waes), kan men, in aansluiting met de stoomboot van Terneuzen, te ruim elf uur 's morgens reeds te Vlissingen aankomen.

Prijzen:

	Enkele reis.			Retour.		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.
Van St. Nicolaas	f 2,49	f 2,12	f 1,29	f 4,30	f 3,74	f 2,24
" Mechelen	" 3,53	" 2,85	" 1,80	" 5,86	" 4,82	" 3,02
" Brussel	" 4,28	" 3,42	" 2,18	" 7,06	" 5,74	" 3,63
" Leuven	" 4,61	" 3,67	" 2,34	" 7,57	" 6,11	" 3,89
" Antwerpen (via St. Nicol.)	" 3,31	" 2,66	" 1,65	" 5,50	" 4,56	" 2,78
Tarieven 1 ^{ste} en 2 ^{de} klasse spoor zijn gerekend met 1 ^{ste} klasse						

boot, 3de klasse spoor met 2de klasse boot. Op Zondag in den zomer is er vermindering met retourkaarten op de boot.

Voor hen die een bezoek aan Walcheren willen brengen, heeft deze maatschappij in 1891 en 1892 op zon- en feestdagen **bijzondere treinen** ingericht met 50 pCt. prijsvermindering, in onmiddellijke aansluiting met eene door haar afgehuurde stoomboot van Terneuzen naar Vlissingen en Middelburg en terug.

Prijzen der biljetten heen en terug tot Vlissingen en Middelburg geldig voor twee dagen:

	2 ^e . kl. spoor 1 ^e . kl. boot.	3 ^e . kl. spoor 2 ^e . kl. boot.
Van Brussel	frs. 7,—	frs. 5,—
" Leuven	" 7,30	" 5,20
" Mechelen	" 5,80	" 4,20
" St. Nicolaas	" 4,50	" 3,—
" Antwerpen (Waes)	" 5,65	" 3,75

b. Met den spoorweg Terneuzen naar **Gent**, genaamd "**Société anonyme**."

Correspondentie in **Selzaete** naar **Eecloo, Moerbeke, St. Gilles, Lokeren, Dendermonde, Aalst en Brussel**.

Correspondentie in **Gent** met de lijnen: a. **Gent, Aalst, Brussel**; b. **Gent, Oudenaarde, Ronse**; c. **Gent, Kortrijk, Moescroen, Doornik**; d. **Gent, Braine le Conte, Charleroi**; e. **Gent, Brugge, Ostende**; f. **Gent, Veurne, Duinkerken**; g. **Gent, Dendermonde, Mechelen, Antwerpen**.

Prijzen:

	I.			II.			III.		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.
Van Selzaete naar Vlissingen	f 1,82	f 1,67	f 0,95	f 3,60	f 3,30	f 1,87			
" Gent " " " " " "	" 2,62	" 2,27	" 1,35	" 4,80	" 4,20	" 2,57			

Deze tarieven retour zijn gerekend voor gewone dagen; op Zondag worden retourbiljetten gegeven op de provinciale booten. Zie *Tarieven provinciale booten* blz. 5.

De aandacht der **Belgische badgasten**, die Walcheren verlangen te bezoeken, wordt vooral gevestigd op de nu en dan van **Ostende en Blankenberghe** varende stoomboot, waar mede men in één dag de reis naar Vlissingen heen en terug kan maken.

Voor een **bezoek uit Antwerpen naar Walcheren** zij hier nog vermeld, dat in de zomermaanden op zon- en feestdagen veelal een der stoombooten "*Telegraaf*" rechtstreeks heen en terug Antwerpen—Vlissingen vaart. In den regel van Antwerpen na aankomst van den eersten spoortrein uit Brussel. Terug uit Vlissingen 's namiddags 5 uur. Duur der vaart gemiddeld $3\frac{1}{2}$ uur. **Prijzen** heen en terug 1^e. klasse frs. 5, 2^e. klasse frs. 2.

NIEUWE SPOORBOOTDIENST OP DE WESTERSCHELDE, Hulst—Vlake, in den regel vier malen daags in beide richtingen, tusschen Walzoorden en Vlake, in verband met het vertrek en de aankomst der spoortreinen te Vlake. Tweemaal daags een met die stoomboot corresponderende wagen dienst van en naar Hulst.

STOOMTRAM VLISSINGEN—MIDDELBURG en tusschengelegen plaatsen.

Dagelijks 19-maal van Vlissingen en van Middelburg; duur van den rit circa 35 minuten. De treinen vertrekken in Vlissingen van de Zeilmarkt, van het **Badhuis**, en enkele treinen van de remise. In Middelburg vertrekken al de treinen van de groote markt en gaan in Vlissingen tot de Zeilmarkt, Badhuis of remise. De bijzondere dienstregeling is gratis te verkrijgen bij iederen conducteur.

Tussenstations: Souburg en Abeele.

Halten in Vlissingen: Kleine markt, Betje Wolffsplein, Tonnebrug of Café Schelde, Café royal en *Keersluis*; *in Middelburg:* koffiehuis Davidse en Singel (voor beide halten moet gewaarschuwd worden).

Passagiers voor de beide stations te Vlissingen of voor de provinciale booten behooren aan de Keersluis uit te stappen.

Tarieven: Van Middelburg naar Vlissingen (Badhuis) en omgekeerd 25, 20 en 12^e cent; retour 40, 30 en 20 cent.

Van Middelburg naar Vlissingen (tussenstations) en omgekeerd 20, 15 en 10 cent; retour 35, 25 en 15 cent.

Van Vlissingen naar Badhuis, Keersluis en omgekeerd 10, 7^e en 5 cent.

Boekjes van 12 kaarten voor alle richtingen *f* 2,—, *f* 1,50 en *f* 0,90.

STOOMBARGEDIENST MIDDELBURG-VLISSINGEN en tusschengelegen plaatsen, in den regel twaalf malen daags, heen en terug, in nagenoeg 35 minuten elke reis. *Afvaart* te Middelburg, bij de kanaalbrug; te Vlissingen, Dok bij de Tonnenbrug (zijde Peperdijk). Zie de alom verspreide opgaf der *vertrekuren*.

Prijzen: Middelburg naar Abeele. Souburg, Keersluis, Vlissingen en omgekeerd 1^e klasse *f* 0,15, 2^e klasse *f* 0,10; retourbiljetten 1 dag geldig 1^e klasse *f* 0,25, 2^e klasse *f* 0,15.

VLISSINGSCHE HAVENDIENST, van de stad naar de sluizen en omgekeerd. Afvaart van de sluis kort bij het Havenstation en bij de aanlegplaats der Provinciale booten; in Vlissingen van den Peperdijk. Er wordt ook te Vlissingen op verzoek gestopt aan den hoek van de Dokkade. De reizen geschieden ongeveer alle tien minuten. Duur der reis 5 minuten.

Tarief 5 cent.

TRAMOMNIBUSDIENST MIDDELBURG—DOMBURG en omgekeerd, ondernemer B. C. VAN DER WEELE. *Vertrekt* te Middelburg (Nederlandsch koffiehuis op de Groote Markt) gedurende den zomer dagelijks, in den regel te 1.30 uur 's namiddags; te Domburg (badhotel) te 8.— uur 's avonds.

Prijzen: Enkele reis *f* 1; retour (1 dag geldig) *f* 1,25.

OMNIBUSDIENST DOMBURG—MIDDELBURG en omgekeerd, ondernemer P. Provoost. *Vertrekt* gedurende het badseizoen dagelijks van Domburg (hotel Schuttershof), in den regel te 8 uur voormiddag, van Middelburg (koffiehuis de Vriendschap op de Markt) te 3.30 uur namiddag.

Prijzen: *f* 1,— voor enkele en heen- en terugreis.

MIDDELBURG.

(Plattegrond, zie bladz. 3 van den Omslag).

NB. Bij de opgaven is zooveel mogelijk eene alphabetische volgorde aangenomen.

LOGEMENTEN. * *Hotel de Abdij* (50 kamers), Abdij A 51; *Hotel de Commerce* (25 kamers), Stationsstraat P 149; * *Hotel de Nieuwe Doelen* (31 kamers), Noordstraat aan de Markt C 15; *de Eendracht* (8 kamers), Varkensmarkt I 180; *Hotel de Flandre* (20 kamers), Langedelft A 95/96; *Giffard* (7 kamers), logement en koffiehuis, bij de kanaalbrug P 42; *Hotel Hamel* (9 kamers), Rouaansche kaai G 115; ~~*de Paauw* (5 kamers), Stationsstraat P 44~~; *St. Joris* (11 kamers), Markt L 4; *Hotel en café J. B. de Zeeuw* (11 kamers), Stationsstraat P 150.

*) Omnibus aan elken spoortrein.

KOFFIEHUIZEN (zie logementen). *De Beurs*, Dam noordzijde F 151; *de Eendracht*, Markt K 3; *Kanaal- en spoorzicht*, Teermagazijnstraat P 29; *Koophandel*, Markt K 169; *Münchener Bierhalle*, Langedelft H 2; *Nederlandsch koffiehuis*, Markt I 8; *Café Rotterdam*, Kinderdijk P 124; *Café Royal*, Stationsstraat P 43; *Schuttershof: de Edele Handboog*, Vlasmarkt K 128; *Spoorwegstations-koffiehuis*, Station kanaalweg V 87; *de Vriendenschap*, Markt K 170; *Wapen van Zeeland*, Markt I 351.

RESTAURANTS. Behalve in de voornaamste hierboven vermelde logementen: H. Born, *Sociëteit St. Joris*, Balans E 110; S. W. A. Compter, *Spoorwegstation en Buitentuin*, Noordbolwerk; W. de Lange, *Schuttershof: de Edele Handboog*, Vlasmarkt K 128; *Münchener Bierhalle*, Langedelft H 2; A. Reitsma, *Sociëteit de Vergenoeging*, Markt K 164/166.

SOCIËTEITEN. *St. Joris*, Balans E 110; *de Vergenoeging*, Markt K 164/166; *de Buitentuin*, Noordbolwerk. (Vrije introductie van vreemdelingen).

STALHOUDERS. *A. de Broekert*, Goesche korenmarkt P 53; *P. Fret*, Korte heerengracht M 181; *J. J. Hendrikse*, Spanjaardstraat F 63; *J. Vermeulen*, Lange geere K 316; *B. C. van der Wee*, Heerengracht M 14.

RIJSCHOOL. Zuidsingel E 46, pikeur J. M. Urchhard.

BAD- EN ZWEMINRICHTING in het kanaal van Walcheren, overzijde der Loskaai, voorbij het spoorwegstation. De inrichting is geopend voor *heeren*, iederen werkdag van 6 tot 10 uren voormiddags en van 2 uren namiddags tot één uur na zonsondergang; 's Zondags van 6 tot 9 uren voormiddags; voor *dames*, iederen werkdag van 10 uren voormiddags tot 2 uren namiddags.

Tarief. Een bad in de bassins f 0,40; in de badkamers f 0,50. Een zwemles f 0,50. Heeren-zwembroek, per keer f 0,05; handdoek, per keer f 0,05.

BUREAU VAN POLITIE Stadhuis, markt.

POST-, TELEGRAAF-, TELEPHOONKANTOREN. *Postkantoor*, Lange noordstraat C 35/36, dagelijks geopend van 7,30 's morgens tot 9,30 's avonds. Voor *geldverzending* van des morgens 8,30 tot 's namiddags 2,30. Voor den *postpakketdienst* van 7,30 's morgens tot 9,30 's avonds. Op Zon- en feestdagen geopend van 's morgens 9,30 tot 12,30 uur 's namiddags.

Telegraaf (rijks-). Lange St. Pieterstraat, A 70/71, geopend van 's morgens 7,45 tot 's avonds 9,30 uren. Op Zon- en feestdagen van 's morgens 8 tot 's middags 12, van 's namiddags 1 tot 3 uren, 's avonds van 7 tot 8 uren.

Telegraaf, kantoor der maatschappij tot exploitatie van staats-spoorwegen, station kanaalweg V 87, dagelijks van 's morgens 7,45 tot 's avonds 7,45 uren.

Telefoonkantoor, Reigerstraat, A 114, geopend op werkdagen van 9 uren voor- tot 9 uren namiddag. Op Zon- en feestdagen van 9 tot 10 uren voormiddag, van 12 tot 1 uren en van 6 tot 7 uren namiddags.

CONSULATEN. W. L. van Leeuwen, vice-consul van *Denemarken*, Molenwater N 45. (Zie verder opgaaf Vlissingen).

EXPEDITEURS. *Algemeene expeditie-onderneming van Gend & Loos*, Langedelft H 11, geopend alle werkdagen van 's morgens 8 tot 's avonds 10 uren; des Zondags tot 's middags 12 uren.

AGENTSCHAP DER NEDERLANDSCHE BANK, Lange gortstraat K 22, geopend op alle werkdagen van 's morgens 10 tot 's namiddags 1 uur.

AGENTSCHAP VAN DE CREDIET-VEREENIGING te Amsterdam, Houtkaai H 116/118, geopend op alle werkdagen van 's morgens 9 tot 's namiddags 12,30 uur.

WISSELKANTOREN. I. Boisson & Zonen, Langedelft I 24; J. P. Fokker, Houtkaai H 116/118; L. E. Hendrikse, Londensche Kaai H 64; Van der Leijé & Co., Londensche Kaai H 53; J. A. Tak & Co., Groenmarkt D 16/17; J. A. Zip, Dam zuidzijde G 55.

NIEUWSBLADEN. *Middelburgsche courant* (vennootschap de Middelburgsche courant), drukker D. G. Kröber Jr., Lange St. Pieterstraat A 72. — *Zeeuwsch dagblad*, nieuwe Middelburgsche courant, nieuws- en advertentieblad, uitgever M. S. de Zeeuw, Segeerstraat H 80. (Verschijnen alle dagelijks met uitzondering van Zon- en feestdagen). — *Zeeuwsch advertentieblad*, uitgever M. S. de Zeeuw, Segeerstraat H 80. (Verschijnt Zaterdag). — *De Zeeuw*, christelijk-historisch nieuwsblad voor Zeeland. Uitgevers G. M. Klenkerk te Goes en F. P. D'huij te Middelburg, Lange Burg B 18. (Verschijnt Dinsdag- en Vrijdagavond).

ADRESBOEK VAN MIDDELBURG. Uitgave van J. C. & W. Altorffer, f 0,70.

MIDDELBURGSCHE TELEPHOON-GIDS. Uitgave van F. B. den Boer, f 1,—.

ZEEUWSCH JAARBOEKJE EN MIDDELBURGSCHE NAAM-WIJZER. Uitgave van J. C. & W. Altorffer, f 1,30.

ZEEUWSCHE WONINGGIDS. Uitgaaf van het kantoor van vaste goederen, hypotheeken en assurantien voor Zeeland, J. van Baarle & Co. Zie advertentie.

KERKEN. *Doopsgezinde kerk*, Lange noordstraat; *Engelsch hervormde kerk*, Simpelhuisstraatje; *Gereformeerde kerken*: Langedelft, Hofplein en Bogardstraat; *Oud-Gereformeerde kerk*, Segeerstraat; *Evangelisch-luthersche kerk*, Zuidsingel; *Nederduitsch-hervormde kerken*: Nieuwe kerk, Groenmarkt; *Koor-kerk*, Koorkerkhof; *Oostkerk*, Oostkerkplein; *Roomsch-katholieke kerk*, Lange noordstraat; *Waalische kerk*, Lange St. Pieterstraat. *Synagoge*, Heerenstraat.

GESTICHTEN. *Gasthuis*, Noordpoortplein; *oudemannen- en vrouwenhuis*, Heerengracht; *armweeshuis*, Heerengracht; *burgerweeshuis*, Molenwater.

PHOTOGRAFEN (ateliers). *C. W. Bauer*, St. Janstraat H 202; *E. Helder*, Langedelft I 34; *firma Korsten*, St. Janstraat I 51; *J. Prins*, Vlissingsche straat K 52.

PHOTOGRAPHISCHE AFBEELDINGEN van gezichten op gebouwen, straten, pleinen, kaden enz. te Middelburg, alsmede van bewoners van het platteland van Walcheren, in hunne eigenaardige kleederdracht, verkrijgbaar bij bovengenoemde fotografen en bij de meeste boek- en plaathandelaren.

ANTIQUITEITEN-MAGAZIJNEN. *W. G. Bal*, Krommeweele L 27; *J. A. W. du Bois*, St. Pieterstraat A 79.

GOUDEN EN ZILVEREN SIERADIËN, bij de landlieden in gebruik. *C. A. Hackenberg*, Lange burg B 2; *weduwe Hackenberg—Vermeulen*, Lange burg B 3; *B. Meijer*, Langedelft A 100; *J. P. Meijer*, Markt C 1, alsmede in enkele galanterieën-winkels.

SPECIAAL GEBAK, *Zeeuwsche letterkoek*, o. a. bij *W. H. Gravestein*, Langedelft B 126 en *R. A. Papegaaij*, Lange burg B 8.

PLATTEGROND VAN MIDDELBURG. Uitgave *C. H. J. van Benthem Jutting*, prijs f 0,95

Uitgave *Carl Hopf*, prijs f 0,75

Uitgave *J. C. & W. Altorffer*, prijs f 0,20

KAART VAN WALCHEREN, door *J. J. van Nieukerken* en *L. Kuiler*. Uitgave van *Van Benthem & Jutting*, prijs f 1, op linnen in étui f 1,40.

LECTUUR OVER WALCHEREN EN MIDDELBURG. *F. Nagtglas*. Een bezoek aan Walcheren (1860), prijs f 0,50

F. Nagtglas, gids voor Middelburg en omstreken, (1884), prijs f 0,50

F. Nagtglas. Uit het Zeeuwsche Volksleven, (1885), prijs f 1,—

Flushing, Middelburg and the Island of Walcheren, prijs f 0,60

Charles de Coster, *La Zélande, Tour du monde* 1874.

Henry Havard, *le coeur du pays. Voyage dans la Zélande* etc. 1878.

Bezienswaardigheden van Middelburg.

(De *Cijfers* wijzen de bladzijden aan, alwaar men dienaangaande een en ander in dezen Gids vermeld vindt).

Verzamelingen van het Zeeuwsch genootschap der wetenschappen, o. a. ouderwetsche kamer (18).

Des Maandags, Dinsdags, Woensdags, Donderdags en Vrijdags van 10 tot 1 en van 3 tot 6 uur, op Zon- en feestdagen van 12 uur tot 5 uren. Toegangs prijs f 0,25; voor ambachtslieden en tot den werkenden stand behorende personen f 0,10. Aanmelding bij den concierge van het gebouw Wagenaarstraat.

Oudheidkundige verzameling ten raadhuize (16). Kosteloos op Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen, 's namiddags van 1 tot 3 uren, mits men voorzien zij van een gratis toegangkaart, op een der vorige dagen op de gemeente-secretarie verkrijgbaar.

Op werkdagen van 's voormiddags 10 tot des namiddags 5 uren; op Zondagen van 12 tot 5 uren. Toegangs prijs f 0,25 voor elken bezoeker; voor gezelschappen van 5 of meer personen f 1. Aanmelding bij de stadsboden of den concierge.

Kunstmuseum. Verzameling van hedendaagsche kunst (18). Voor vreemdelingen iederen dag van 1 tot 4 uren. Aanmelding bij den kastelein in het Schuttershof. Prijs f 0,25.

Het praalgraf der Evertsen in de Nieuwe kerk (20). Iederen dag. Aanmelding bij den koster der kerk Wal A 4.

De Abdijtoren (20). Iederen dag 's voormiddags van 10 tot 12 en 's namiddags van 2 tot 5 uren. Aanmelding bij den torenwachter.

Zeeuwsche tapijtbehangsels in de vergaderzaal der staten van Zeeland (Abdij, 19). Iederen dag uitgezonderd Donderdag en Vrijdag. Aanmelding bij den concierge.

Tapijtbehangsels (Gobelins) in het gerechtsgebouw op het Hofplein (18). Iederen dag wanneer er geen zitting der rechtbank wordt gehouden. Aanmelding bij den concierge.

Kinderspeeltuin der vereeniging Uit het volk — Voor het volk, Hofplein (18). Dagelijks te bezichtigen; aanmelding bij den concierge. Prijs f 0,25.

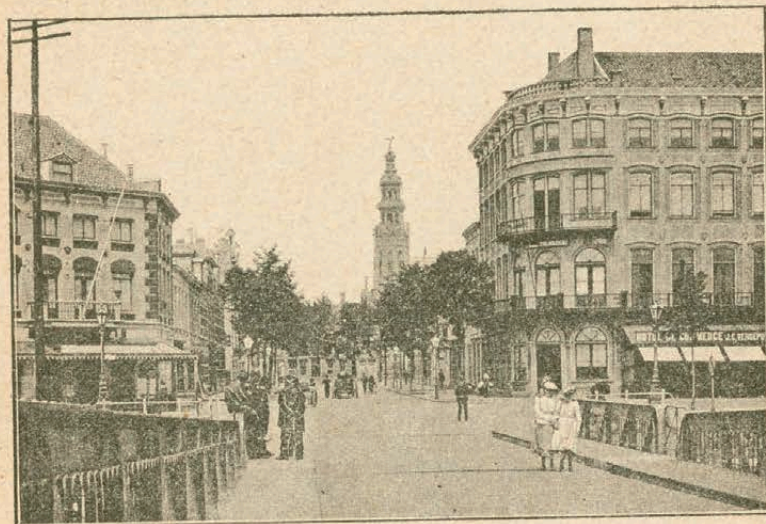
De wandelingen (22) rond de stad.

Wandeling door de Stad.

(MET HET SPOORWEGSTATION ALS UITGANGSPUNT).

Station van den staatsspoorweg. *Koffiehuis en restaurant.*

Kanaalbrug. Bij de kanaalbrug links: *afvaart- en aanlegplaats der stoombooten op Vlissingen. Giffard's logement en koffiehuis* (P 42). *Café royal* (P 43). Rechts: *afvaart- en aanlegplaats der Zeeuwsche spoorbooten*, varende tusschen Middelburg en Zierikzee.

Stationsstraat.

Stationsstraat. Rechts: *Hotel de Commerce* (P 149), *Hotel de Zeeuw* (P 150). Links: *Hotel de Paauw* (P 44).

Houtkaai. *Agentschap der crediet-vereeniging* (H 116/118).

Segeerstraat. *Bureau van het Zeeuwsch dagblad, Nieuwe Middelburgsche courant* (H 80).

Langedelft. Deze straat **rechts** vervolgende:

Algemeene expeditie-onderneming van Gend & Loos (H 11).

Arduinen voorgevel van een in 1733 door Johan Pieter van den Brande gebouwd woonhuis (H 12), laatstelijk in gebruik voor godsdienstoefeningen der gereformeerde gemeente, thans particulier woonhuis.

Ingang van de zoogenaamde gasthuiskerk (H 23), een gedeelte van het oude St. Barbara gasthuis, thans kerk der gerefor-

meerde gemeente. Aan de overzijde *Hotel de Flandre* (H 95/96).

In plaats van rechts, de Langedelft **links** vervolgende, in de richting naar de Markt:

Huis "de Gouden Sonne" (H 3), gebouwd in 1635, kunstig en kostbaar versierd met basreliefs van gehouwen steen en de wapens van den eigenaar Guilielmo Quirynssen, koopman en zijne echtgenoot Marguerite de la Vainquiere.

Koffiehuis Münchener Bierhalle (H 2).

Markt. Oppervlakte 7800 M², alzoo een zeer groot plein, waarop niet minder dan zeven voornamen straten uitkomen. Weleer stond hier de in 1575 afgebroken St. Maarten- of Westmonsterkerk.

Uit de Langedelft op de Markt komende, heeft men links het *Informatiebureau der Vereeniging tot bevordering van het vreemdelingenverkeer in Walcheren te Middelburg*.

Stadhuis, sieraad van Middelburg. Een der schoonste gebouwen in Nederland, gothischen stijl, gebouwd in het begin der 16^e eeuw, naar de plannen van en door Anthonis Kelderman en zijne zonen uit Mechelen. Voorgevel van Bentheimer steen, rijk versierd met allerlei lijsten, rosetten, consoles en steenen loof- en kantwerk en prijken met vijftientwintig bijna levensgrooten beelden der graven van Holland en Zeeland. De westzijde van het gebouw is ingericht tot vleeschhal en heeft een zeer fraai verwulff. De nieuwe zijgevel in de Noordstraat dagteekent van de jaren 1780 tot 1784. De niet minder sierlijke toren heeft met den tot windwijzer dienenden zeeridder eene hoogte van 55 M.

Boven het wijzerbord vier vergulde beeldjes; de bovenste vertoonen twee krijgslieden, gewapend met hellebaarden, die bij 't slaan van 't half uur, de onderste twee ruiters met gevelde spiesen, die bij het slaan van 't heel uur elkander aanvallen.

Het beneden-gedeelte van het stadhuis, met de voormalige oude vierschaar, bevat eene hoogst bezienswaardige verzameling van oud- en zeldzaamheden, schilderijen, teekeningen en portretten, munten en penningen enz., uitsluitend Middelburg betreffende. (Zie gedrukten *Catalogus*, verkrijgbaar ten stadhuize tegen 40 cent).

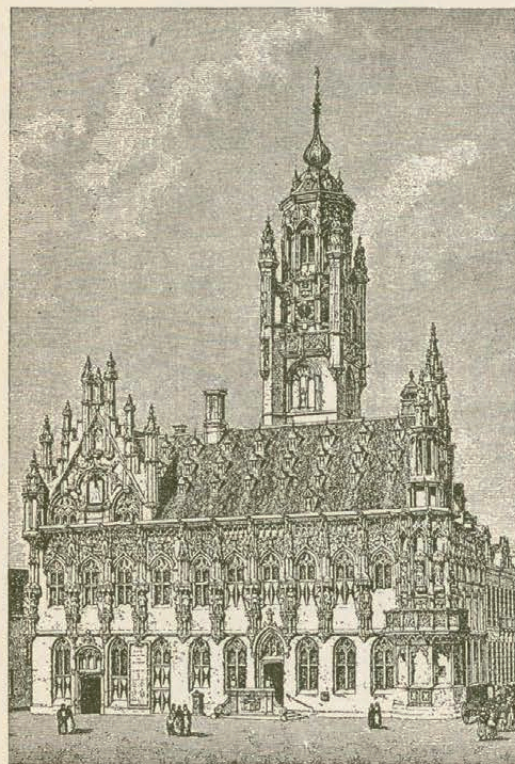
Verder vindt men boven: de raadzaal, een met eikenhout beschoten en met purperfluweel behangen vertrek; voorts eene

fraaie verzameling portretten van het beroemde Zeeuwsche admiralengeslacht de Evertsen.

Aan dit laatste vertrek grenst het zeer rijke *stads-archief*, bevattende behalve zeer belangrijke charters van de 13^e eeuw, eene bijna volledige verzameling der stadsrekeningen, aanvangende met het jaar 1365. Toegankelijk voor het publiek Donderdag en Zaterdag, 's voormiddags van 10 tot 12, en 's namiddags van 2 tot 4 uur.

Over het stadhuis: *Het Nederlandsch koffiehuis* (I 8); het koffiehuis *het Wapen van Zeeland* (I 351), op den hoek der Gortstraat, in welke straat zich bevindt het *agentschap der Nederl. bank* (K 23), — verder *de koffiehuisen de Eendracht* (K 3), *de Vriendschap* (K 170), *de Koophandel* (K 169), *de Sociëteit de Vergenoeging* (K 166/168) —

vrije introductie van vreemdelingen, tevens restaurant —: *logement en koffiehuis St. Joris* (L 4), aan den ingang der Vlasmarkt, aan het einde van welke straat, op den hoek der Schuttershofstraat, zich bevindt *het schuttershof*: "*de Edele Handboog*" van de *Confrérie van St. Sebastiaan*, koffie-

Stadhuis.

huis en restaurant (K 128). Uitgestrekte tuin met muziektempel en gasilluminatie, zaal met orkest en tooneeldecoratief, talrijke muziekkuitvoeringen, vermakelijkheden gedurende de kermis enz. In den tuin: *Het kunstmuseum*, Zeeuwsche openbare verzameling van hedendaagsche (ook oude) kunst.

Teruggekeerd naar de Markt: Noordstraat: *hotel De nieuwe Doelen* (C 15), *Roomsch-katholieke kerk* (C 25), gebouwd in 1846 en toegewijd aan St. Petrus en Paulus.

Tegenover in de Simpelhuisstraat: *kerk der Engelsche gemeente* (L 171), vroeger de kapel van het Cellebroersklooster, waarvan het hoofdgebouw indertijd was ingericht tot een simpelhuis, waaraan het straatje zijn naam ontleent.

Verder: *gebouw der Rijkswijkschool voor onderwijzers* (L 132), met daarbij behorende leerschool.

Woonhuis (L 131), blijkens den in den gevel geplaatsten gedenksteen van 1603 tot 1623 bewoond door *Jacob Cats*.

Daartegenover: *het postkantoor*. (Zie bladz. 11).

Kerkgebouw der doopsgezinde gemeente (C 44). Dan rechtsom naar het Hofplein, waarop vroeger stond de Oude of St. Pieterskerk, in 1833 afgebroken; thans opnieuw bebouwd. Op den hoek eene *kerk der gereformeerde gemeente*.

Het *gerechtsgebouw* (D 73), waarin vroeger was gevestigd het provinciaal gerechtshof van Zeeland, en na de opheffing daarvan thans zetelen de arrondissements-rechtbank en het kantongerecht van Middelburg. Voorheen stond hier ter plaatse "het huis der Duitsche ridders." De latere gebouwen werden in 1747 vervangen door een woonhuis van den heer J. A. van de Perre, dat met bijbouwing van eene ruime rechtszaal (waarin het sierlijk hek der voormalige vierschaar ten stadhuize) en eenige andere vertrekken in 1838 tot gerechtsgebouw werd ingericht. In een der zalen vindt men een sierlijk tapijtbehangsel, (Gobelins).

Aan de overzijde achter de kerk: *Kinderspeeltuin* (E 288) der vereeniging "Uit het volk — voor het Volk."

Wagenaarstraat. *Het Zeeuwsch genootschap der wetenschappen* (E 285), opgericht in 1769, met daaraan grenzend bibliotheekgebouw en antieken houten gevel in den tuin. De verzamelingen van dit genootschap, welke zich hoofdzakelijk tot de provincie Zeeland bepalen, zijn zeer bezienswaardig.

Behalve de bibliotheek en de "*Zelandia illustrata*," bevattende talrijke kaarten, portretten, platen enz. betreffende de oudheid en geschiedenis van Zeeland, bestaan die verzamelingen o. m. uit een omvangrijk kabinet van penningen en munten, — belangrijke oud- en zeldzaamheden, waaronder die, aan de Zeeuwsche stranden zooals te Domburg en elders gevonden, — portretten van beroemde Zeeuwen, — opgezette vogels, — conchyliën, — mineraliën en voorwerpen van geologischen aard, de flora van Zeeland enz. Zeer belangrijk is ook de "*ouderwetsche kamer*," waarvan de meubelen afkomstig zijn deels van een burger-, deels van een boerengezin vóór 1800.

Bij den concierge van het museum zijn de Catalogussen van de verschillende verzamelingen verkrijgbaar.

Verder langs de Bree — op het einde van welke straat en het gedempte Molenwater zich bevindt de in 1742 gebouwde *kerk der Luthersche gemeente* (E 43), en een weinig verder op den Zuidsingel de *stadsrijschool* (E 46) — komt men langs de *sociëteit St. Joris* (E 109/110) — vrije introductie voor vreemdelingen, tevens restaurant — ondertijds het Schuttershof van "den Edelen voetboog," op de Balans, — aldus genaamd naar het vroeger daarop gestaan hebbende, in 1828 afgebroken, waaggebouw, — alwaar de aandacht wordt getrokken door eene eerst onlangs gerestaureerde poort, de hoofdpoot der

Abdij, weleer bekend onder den naam van Onze Lieve Vrouwe en St. Nicolaas-abdij. In 1563 werd aldaar Nicolaas de Castro als bisschop van Middelburg gehuldigd. In de laatste jaren is men van rijkswegen aangevangen met de blijkbaar in verschillende tijden gebouwde huizen zooveel mogelijk in den geest van den oorspronkelijken stijl te restaureeren.

Links vindt men: het gebouw van *het polderbestuur van Walcheren* (A 52), *het hotel de Abdij* (A 51).

Aan de overzijde: *het hotel van den Commissaris der Koningin* (A 43/44), tevens verblijf van de koninklijke familie, bij haar bezoek aan Middelburg.

In aansluiting aan dit hotel: *de vergaderzaal der Provinciale staten van Zeeland* (A 47/48), welker wanden prijken met een zevental *tapijtbehangels*, uit het laatst der 16^e eeuw, meeren deels vervaardigd in de Middelburgsche tapijtfabriek van Jan de Maeght. Behalve de afbeelding van prins Willem I, als schoor-

steenstuk, stellen zij voor verschillende zeegevechten tusschen de Zeeuwsche en Spaansche vloeten.

De overige abdijgebouwen dienen voor *bureaux der provinciale griffie, het rijks- en provinciaal archief* — tot het doen van nasporingen toegankelijk alle werkdagen van 10 tot 4 uur, behalve Vrijdag en Zaterdag, — *de provinciale bibliotheek*, ten openbare gebruike geopend. de feestdagen uitgezonderd, Maandag, Woensdag en Zaterdag van 11 tot 1 en van 2 tot 4 uren. De poort, naast het hotel van den commissaris der koningin, leidt naar den

Korten burg. *De voormalige koopmansbeurs*, welker overdekte galerijen thans voor wekelijksche botermarkt dienen. Zijdelings rechts, door de Korte lomberdstraat, in de Latijnsche schoolstraat *het stedelijk gymnasium* (C 52).

Groenmarkt. *De concertzaal* (A 27) met daaraan grenzende gemeente-gymnastiekschool. *De nieuwe kerk der hervormde gemeente*. Deze bevat het *marmeren praalgraf*, opgericht ter eere van de admiralen Johan en Cornelis Evertsen, vervaardigd door Rombout Verhulst (1680—1682), uit de oude of st. Pieterskerk na hare afbraak in 1818 naar deze kerk overgebracht. In den muur twee marmeren gedenksteenen ter eere van de nagedachtenis van Willem II, roomsch koning en graaf Floris, voogd van Holland, wier gebeenten aldaar begraven liggen. In den buitenmuur der kerk, aan de zijde der concertzaal, bij den toegang naar de voormalige *munt*, een escauwijsche steen met het opschrift: „Tegen dezen muur stond het huis van *Zacharias Jansen, uitvinder der verrekijsers*.”

Kapoenstraatje. Huis (A 17) met het opschrift: „*de drie vare gesichten*,” woonplaats van *Hans Lipperhey*.

Wal.

Koorkerkhof. *Koorkerk*, van de hervormde gemeente. Eigenlijk het koor van de nieuwe kerk, van deze door eenen middelmuur afgescheiden. Marmeren gedenksteen van den geleerden *Hadrianus Junius*, en houten gedenkbord ter nagedachtenis van den moedigen zeekapitein *Jan Pieters*.

Abdijsloren, door de ingezetenen meestal genoemd „lange Jan,” waarschijnlijk met het oog op zijne lengte in verhouding tot zijne dikte of omvang. Eerste bouw vermoedelijk van de 13de eeuw. Herhaaldelijk afgebrand; de tegenwoordige bouw

dagteekent van de jaren 1713/1718: gedeeltelijk van steen, het bovengedeelte van met koper beslagen hout, ter hoogte van ruim 87 M. met inbegrip van den weerhaan. Uitmuntend klokkenspel, bestaande uit 41 klokken. Rechts: Reigerstraat, *Telefoonkantoor* (A 116, zie bladz. 11). Links: *muntpoort*, met het opschrift: „*munte van Zelandt 1580*” en *abdijpoort*.

Verder door de Korte giststraat en de *gistpoort*. Alvorens zijn weg te vervolgen naar den Dam heeft men links de St. Pieterstraat, waarin men aantreft: het *bureau der Middelburgsche courant* (A 72); het *rijkstelegraarkantoor* (A 70/71, zie bladz. 11); gebouw der voormalige *teken-academie* (A 68), thans dienende tot *burgeravondschoon* der gemeente; en aan de overzijde de *rijks hoogere burgerschoon* (F 40), geopend in 1865, en de *kerk der Waalsche gemeente* (F 49), weleer de oude kapel van het klooster der Bogaarden.

De St. Pieterstraat terugkomende komt men door de Lange giststraat op den Dam.

Dam, „Lange Jan” en Graanbeurs.

Graanbeurs. Koffiehuis *de Beurs* (F 151).

Droogdok, genaamd Prins Hendrikdok, ter lengte van 126 M., gesticht in 1876.

Rotterdamsche kaai. Links, aan het einde der Schuitvlotstraat, *de Oostkerk*, eene achtkantige koepelkerk.

Verder het *woonhuis*, O 244; zeer merkwaardige binnenbetimmering, bezichtiging aan te vragen bij den bewoner.

Vrij handels-entrepôt, bekend onder den naam van het *Oost-Indische huis*, vroeger toebehoord hebbende aan de voormalige kamer „Zeeland” der Oost-Indische compagnie. Aldaar zijn thans ook verschillende rijksbelastingkantoren gevestigd.

Aan de overzijde, Dwarskaai, ziet men het huis „*de Steenrots*,” gevel gebouwd (1590) in den renaissance stijl, door den steenhouwer Andries de Valckenare. Tusschen het lijstwerk tafereelen, die de steenbewerking voorstellen, waarboven de borstbeelden en namen van de Romeinsche keizers Julius Caesar en Octavianus Augustus, met die van vier beschermheiligen van het metselaarsgilde. Aan de linkerzijde *aanlegplaats* der van Vlissingen langs Middelburg op Rotterdam en tusschengelegen plaatsen varende stoombooten der Middelburgsche maatschappij van stoomvaart, waarbij: *Arduinen gedenkzuil*, ter herinnering aan de opening der vorige haven, 9 Augustus 1817. In de nabijheid *hotel Hamel*, Hollandsch en Zeeuwsch koffiehuis.

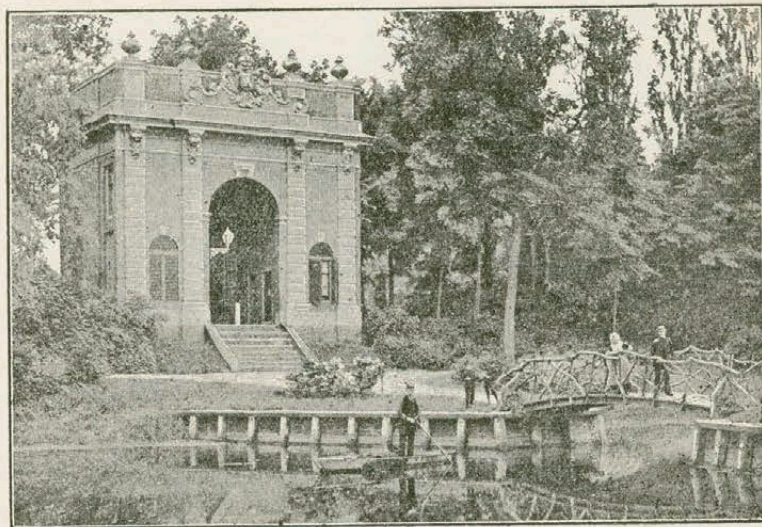
Terug naar de Rotterdamsche kaai komt men aan het einde daarvan door de *Nederstraat* aan *de wandelingen en buitenwijken*, rond de stad, en wel bij den straatweg naar Veere, alwaar vroeger de Veersche barrière stond.

Middelburg had voorheen acht poorten, welke, na achtereenvolgens gedeeltelijk door barrières te zijn vervangen, thans alle, met uitzondering van de Koepoort, zijn verdwenen. Tusschen elk dier poorten had men oudtijds bolwerken met breede grachten en daarlangs loopende buitensingels.

Die bolwerken zijn later afgegraven en aangelegd tot sierlijke wandelingen. De straten, welke op die poorten uitliepen, leiden allen tot die wandelingen, waardoor men deze uit alle deelen der stad gemakkelijk kan bereiken.

De wandeling hier aanvangende, sluit zich daaraan bij de nog bewaard gebleven *Koepoort*: het gedempte, mede als wandeling aangelegd *Molenwater*, met muziektent, waarin het mu-

ziekcorps der stedelijke schutterij 's zomers muziekuitvoeringen geeft, alsmede een uitgestrekt *exercitieveld* voor het garnizoen; verder de *schouwburg*, terwijl men langs de *gasfabriek* en den *kruidtuin der Rijks hogere burgerschool*, aantreft de *buitensociëteit*, genaamd „*de buitentuin*” — vrije introductie voor vreemdelingen, tevens restaurant, — met fraaien tuin en muziektent, alwaar des zomers onderscheidene muziekuitvoeringen plaats hebben.

Koepoort.

De verschillende wandelingen sluiten zich alle aan elkander aan. De straten, door welke men telkens desverlangd de stad kan binnen gaan, — of door welke men uit de stad de wandelingen kan bezoeken, — zijn de volgende:

de hiervoren aangegeven *Nederstraat*, aan het einde der Rotterdamsche kade;

langs voormeld *Molenwater*, door de Koepoort- en Molstraten, uitkomende aan het droogdok op den Dam;

bij den buitentuin, langs het in 1866 nieuw gesticht *gast-*

huis (merkwaardig voor geneeskunsttoefenaren wegens de aldaar aanwezige zaal met preparaten), door de Noordpoort- en Noordstraten, langs de *kazerne*, naar de Markt;

langs het Seisplein, in de nabijheid waarvan zich de *Israëlitische begraafplaats* bevindt, door de Seisstraat langs het schuttershof „de Edele Handboog” en de Vlasmarkt naar de Markt;

door de Zandstraat, langs den Pottenbakkerssingel en het *militair hospitaal*, vroeger „Schuttershof: de Edele Busse of der Colveniers,” door de Langeviele naar de Markt;

door de Winterstraat, rechts *het huis van bewaring (gevangenis)*, door de Vlissingsche en Gortstraten naar de Markt;

langs het *kanaal*, dat Walcheren van Vlissingen tot Veere doorsnijdt. *koffiehuis kanaal- en spoorzicht* (P 29), voorbij het spoorwegstation naar de Stationsstraat. Ook kan men de wandeling verder voortzetten langs de Laskade en voorbij de *bad- en zweminrichting* (bladz. 11) naar de kade, aanlegplaats der stoombooten op Rotterdam en het havenmonument.

Uit deze opgaaf blijkt, dat men door verschillende straten, in het centrum der stad uitkomende, gemakkelijk de binnen- en buitensingels bezoeken kan. Aan alle vreemdelingen wordt deze bekoorlijke wandeling, die vele schilderachtige gezichten aanbiedt, *ten ernstigste* aanbevolen.

RIJTOEREN.

(Zie de schets van Walcheren op bladz. 4 van den Omslag).

I. *Voor- of namiddagtoeren.* a. Over Koudekerke — buitenverblijven Torenvliet, Vijvervreugd, Slot ter Hooge (gebouwd in de 14e eeuw), huis der Boede en Moesbosch — langs de Vlissingsche zeebadinrichting naar Vlissingen. Terug langs den zoogenaamden ouden Vlissingschen weg over Oost-Souburg, links aan de andere zijde van het kanaal West-Souburg met gedenknaald ter eere van Philips Marnix van St. Aldegonde, opgericht door eenige Zuid-Nederlanders tijdens het te Middelburg in 1872 gehouden Nederlandsch taal- en letterkundig congres. Verder langs het gehucht de Abeele en de buitenverblijven Schoonenburg, de Parel, Veldzicht en Gaternisse naar Middelburg.

b. Straatweg door het gehucht Zandijk naar Veere, verder

langs den zeedijk over Vrouwepolder naar de Oranjezon (W. Walraven, koffiehuis en restaurant). Dichtbij prise d'eau der Middelburgsche duinwaterleiding. Over de buitenverblijven Overduin en Zeeduin (mits na bekomen verlof) terug naar den Domburgschen straatweg, tusschen Oostkapelle en Serooskerke, en naar Middelburg.

c. Voorbij het spoorwegstation, langs de stedelijke begraafplaats van Middelburg, naar Nieuwland (koffiehuis Roode leeuw) en het Sloe; terug over Arnemuiden, weleer eene wijdvermaarde havenplaats en koopstad, thans eene welvarende visschersplaats. (Koffiehuis van L. Meertense).

d. Voorbij het spoorwegstation over den ouden Vlissingschen weg, langs den Abeele, over de dorpen Oost-Souburg en Ritthem naar de Zuidwatering. (Koffiehuis van W. Roelse Wz.). Van daar naar Vlissingen en over den nieuwen Vlissingschen weg of over Koudekerke terug.

II. *Toeren van een geheel dag.* e. Over Brigdamme, Serooskerke, Oostkapelle (buitenverblijven Ipenoord, Schoonoord, Westhove, Duinvliet) naar Domburg en terug, ten ware men mocht verkiezen terug te keeren langs den hieronder te vermelden weg.

Te Oostkapelle kan men bij het buitenverblijf Schoonoord rechts rijden door de bosschen (buitenverblijven Eikenoord, Duinbeek en Berkenbosch) en de zoogenaamde Domburgsche manteling:

of voorbij Oostkapelle tot het toegangshek naar het kasteel Westhove, rechts, en door de bosschen en manteling verder wandelen naar Domburg.

f. Over Koudekerke, Biggekerke. Zoutelande naar Westkapelle. Beroemde zeedijk en kustlichttoren. (Koffiehuis het Kasteel van Batavia). Verder naar Domburg, en terug over Oostkapelle, Grijskerke (buitenverblijven Molenwijk en Molenbaix) voorbij de Rooms-katholieke begraafplaats naar Middelburg.

VLISSINGEN.

(Plattegrond, zie bladz. 2 van den omslag).

LOGEMENTEN. * *Grand Hotel des Bains* (80 kamers) aan de Badplaats; *Hotel Albion* (16 kamers) Koningsweg L 152; *Hotel Britannia* (9 kamers) Droogdok L 9; * *Hotel du Commerce* (18 kamers) Bellamykade H 116; *Hotel Goes* (12 kamers) Bellamykade H 112/113; *Hotel Het Gouden Lam* (13 kamers) bij het Station; *Hotel Bellevue*, Pottenkade H 48.

*) Omnibus aan elken spoorlijn.

KOFFIEHUIZEN (zie logementen). *Café "A la ville de Bruxelles,"* Rommelkade K 43; *Café Aspeslagh*, Nieuwendijk H 85; *Café But*, Noordzee-boulevard D 34; *Café "De Oude Vriendschap,"* Groote Markt C 63; *Café "Maison des Pilotes,"* Nieuwendijk H 84; *Café Royal*, Koningsweg L 131; *Café Schelde*, A. Dekenstraat N 234; *Café "L'Union,"* Koudekerksche weg M 17; *Stedelijk Badhuis*, aan de Badplaats.

RESTAURANTS. Behalve in de Logementen: *Café But*, Noordzee-boulevard D 43; *Café "L'Union,"* Koudekerksche weg M 17; *Havenstation*, Stationsweg M 80; *Stedelijk Badhuis*, aan de Badplaats.

SOCIETEITEN. "*Unitas*," Rommelkade K 40; * *Het Nederlandsch Loodswezen*, Noordzee-boulevard D 37; * *Unie*, van het Belgisch Loodswezen, Noordzee-boulevard D 38.

*) Gelegenheid tot introductie voor vreemdelingen.

STALHOUDERS. *J. F. Buijs*, Onderstraat L 37; *Z. J. Hendrikse*, Hooikade K 186; *C. W. A. Schout*, Oude Markt G 129.

BAD-INRICHTINGEN. a. Binnenbaden. *Grand Hôtel des Bains*, aan de Badplaats; *Wasch-inrichting "Maria Jacoba,"* Singel M 28; *Hotel Albion*, Koningsweg L 152; *Hotel Britannia*, Droogdok L 9; *P. B. Oost Lieveense* (Massage), A. Dekenstraat N 81.

b. Zeebaden. *Stedelijk Badhuis*. Algemeen tarief, geldig gedurende het geheele seizoen: Per persoon f 0,40;

Badboekjes met 15 kaarten f 4,50; Badboekjes met 30 kaarten f 7,50; abonnementen per persoon f 6,—; abonnementen voor kinderen uit hetzelfde gezin beneden 14 jaren voor één kind f 6,— voor twee kinderen, per kind f 5,— voor drie of meer kinderen, per kind f 4,—.

N.B. De kaarten hiervoren gemeld, geven recht tot gebruik van badlinnen (een zwembroek of zwemcostuum en een handdoek) en eene badkoets. Voor meer verlangd badlinnen dan het hier genoemde, wordt voor elk bad per stuk f 0,05 extra in rekening gebracht.

Het is geoorloofd eigen badlinnen te gebruiken, onverminderd den prijs der baden.

Zonder badkoets wordt niemand voor een zeebad toegelaten.

Een badkaart ad f 0,40 is slechts geldig voor den dag der afgifte

Door de badcommissie is de duur van een zeebad vastgesteld op uiterlijk 40 minuten.

BUREAU VAN POLITIE. Mastkraanslop bij den Nieuwendijk.

POSTKANTOOR, Houtkade L 2. Dagelijks geopend van 7,30 's morgens tot 9,30 's avonds. Voor *geldverzending* van des morgens 7,30 tot des middags 2,30. Voor den *postpakketdienst* van 7,30 's morgens tot 9,30 's avonds. Op zon- en feestdagen geopend van des morgens 8,30 tot 10,30.

TELEGRAAFKANTOOR, Houtkade L 1. Dagelijks geopend van 's morgens 6,30 tot 's avonds 9,30. Op zon- en feestdagen geopend tot 's avonds 8,30.

TELEPHOONKANTOOR, Rioolstraat G 63.

CONSULATEN. Consulaire-Agent (*Amerika, Vereenigde Staten van*), P. Smith Visser, Beursplein D 28. Vice-consul *België*, H. A. Benier, Noordzee-boulevard D 35. Consul *Duitsche rijk*, J. L. Grüber, E. Wolffsplein N 56. Vice-consul *Frankrijk*, J. H. van Munster, Koningsweg L 144. Consulaire-agent *Griekenland*, P. Smith Visser, Beursplein D 28. Vice-consul *Groot Brittannië en Ierland*, P. L. de Bruijne, Haventerreinen M 58. Consulaire-agent *Italië*, P. Smith Visser, Beursplein D 28. Vice-consul *Oostenrijk-Hongarije*, C. R. C. Wibaut, Peperdijk I 33. Vice-consul *Portugal*, J. van Boven, Groenewoud G 34

Consulair-agent *Rusland*, H. A. Benier, Noordzee-boulevard D 35. Vice-consul *Spanje*, P. Smith Visser, Beursplein D 28. Vice-consul *Uruguay*, J. Wilkens, Koningsweg L 132. Vice-consul *Venezuela*, P. Smith Visser, Beursplein D 28. Vice-consul *Zweden en Noorwegen*, J. H. van Munster, Koningsweg L 144.

EXPEDITEURS. Van Boven & de Konink, Haventerreinen. Brasch & Rothenstein, Haventerreinen. J. Caljouw, Prinsentuin K 299. Van Gend & Loos, Hooikade K 65. J. Siegers, Steenenbeer I 15. Strack van Schijndel & Co., Haventerreinen.

WISSELKANTOREN. P. J. Siegers & Zoon, Nieuwendijk H 98. C. R. C. Wibaut, Peperdijk I 33.

NIEUWSBLAD. *Vlissingsche courant* uitgegeven bij F. van de Velde Jr., Ritthemsche markt I 187, verschijnt Dinsdag-, Donderdag- en Zaterdagavond.

KERKEN. *Christelijk-gereformeerde kerk A*, C. Buskenstraat N 1; *Christelijk-gereformeerde kerk B (Dol.)*, Peperdijk I 119; *Doopsgezinde kerk*, Verl. Kolvenierstraat; *Engelsch-hervormde kerk*, Oude Markt G 126; *Luthersche kerk*, Walstraat H 221; *Nederduitsch-hervormde kerken*: a. Groote of St. Jacobskerk, Branderijstraat G 119; b. Nieuwe kerk, Pottenkade H 58; *Roomsch-Katholieke kerk*, Pottenkade H 49; *Synagoge*, Peperdijk I 114.

GESTICHTEN. *Gast- en ziekenhuis*, Hellebardierstraat D 161, *Burgerweeshuis*, Groote Markt C 53; *Roomsch-Katholiek weeshuis*, Verl. Kolvenierstraat.

PHOTOGRAPHIE (atelier). A. L. Preuniger, Vrouwestraat F 116.

PHOTOGRAPHISCHE AFBEELDINGEN van gezichten op gebouwen, straten, pleinen, havens, badplaats enz. te Vlissingen, alsmede van bewoners van het platteland van Walcheren, in hunne eigenaardige kleederdracht verkrijgbaar bij P. G. de Vey Mestdagh & Zoon, IJzerenbrug F 1/2; P. Roldanus, Kerkstraat F 30; J. M. Stuart, St. Jacobsstraat G 73.

GOUDEN EN ZILVEREN SIERADEN bij de landlieden in gebruik. H. C. J. Weijens, Bellamykade H 124.

SPECIAAL GEBAK. Stoombeschuit of "Donder en Bliksem" o. a. bij J. C. Lagaaij, Steenenbeer I 15, en L. T. Ouwkerk, Kerkstraat F 35.

PLATTEGROND VAN VLISSINGEN. Uitgave van P. G. de Vey Mestdagh & Zoon, IJzerenbrug F 1/2.

LECTUUR OVER VLISSINGEN. Geschiedkundige plaatsbeschrijving van Vlissingen door H. P. Winkelman. Album van Vlissingen. Description of the town of Flushing. Beschrijving van de Steden en Dorpen aan den spoorweg Roosendaal—Vlissingen, alle uitgegeven door de firma P. G. de Vey Mestdagh & Zoon, IJzerenbrug F 1/2.

Bezienswaardigheden van Vlissingen.

Oudheidkamer op het Raadhuis, Houtkade L 5. Toegankelijk des Zondags, Dinsdags en Vrijdags van des middags 1—4 uur. Toegangsprijs f 0,25; voor gezelschappen van hoogstens 10 personen f 1,—.

Het standbeeld van Michiel Adriaansz. de Ruyter, Neerlands grootsten zeeheld, bij den Nieuwendijk.

Monument ter gedachtenis aan de schrijfsters Elisabeth Wolff en Aagje Deken.

Groote of St. Jacobskerk met onderscheidene *gedenkteekenen* en prachtige orgel. Aanmelding bij den koster, Branderijstraat G 119.

Haven-, Sluis- en Kanaalwerken, voltooid in 1873.

Etablissement van de Koninklijke Maatschappij "De Schelde," Scheepsbouw- en Werktuigenfabriek. Aanmelding bij den portier Dokkade L 120^a.

Noordzee-boulevard met prachtige riviergezichten.

Badhotel met heerlijke zee- en landgezichten.

Kerkhof aan den Koudekerkschen weg met onderscheidene *monumenten*.

Wandeling door de Stad.

(UITGANGSPUNT: HET SPOORWEGSTATION).

Eindstation van den staatsspoorweg. *Restauratie*. Daartegenover het *Kantoor* van de *Stoomvaart-Maatschappij "Zeeland."* Koninklijke Nederlandsche postvaart.

Links gaande: de *Hal* en aan het einde daarvan in de *buitenhaven* groote pontons met aanlegplaatsen voor de comfortable

ingerichte stoomschepen der Maatschappij "*Zeeland*," waarvan eene bezichtiging aanbevolen wordt, en voor de booten van den *Provincialen stoombootdienst op de Wester-Schelde*.

Dubbele Schutsluizen toegang gevende tot het kanaal door *Walcheren*.

Rechts: aanlegplaats der *Havenstoombootjes*. Links: woning en kantoor van den *sluismees*ter (zelf-registreerende peilschaal), verderop gebouw tot het doen van *meteorologische waarnemingen*.

Den weg naar de stad langs het kanaal nemende heeft men vóór de Marinebrug rechts een *arsenaal*, aangelegd door den luitenant-generaal Crusnach en dagteekende van 1767. Vroeger voorzien van een plat bomvrij dak, dat in 1825 veranderd werd in een zinken dak met smalle gaanderij op den nok. De brug over het *Marinedok* passeerende heeft men vóór zich de hoofdstraat, *Palingsstraat*, van het nieuwe gedeelte der stad.

Links, de *Gasfabriek*, het *Tonnenmagazijn*, bewaarplaats voor de bebakening en betonning van de Schelde en verder het *Kleine of Rijsenhoofd*.

Rechts, *Takelmagazijn* met fraaien gevel en frontespiece, met loofwerk versierd.

Voormalige Oostkerk, die na het bombardement van 1809 voor den eredienst ongeschikt werd verklaard en sedert ingericht werd tot magazijn met drie verdiepingen, tot bewaring van ankers, kabels, touwwerk en kettingen.

Houtkade. *Rijks telegraafkanto*or, daarnaast in de Onderstraat L 37, *Stalhouderij* van J. F. Buijs.

Naast het *Telegraafkanto*or, het *Postkanto*or. Verder op het *Raadhuis*, gebouwd in 1733 door A. P. van Dishoeck, bevattende ruime zalen, waarvan sommige met prachtig gestukadoorde zolderingen. In een der verdiepingen, *Oudheidskamer*. Aangezien in 1809 het oude stadhuis, een der schoonste gebouwen van het land, door het bombardement vernield werd, gingen ook de merkwaardige voorwerpen en de vele historische bescheiden der fraaie bibliotheek als een prooi der vlammen verloren. Niettegenstaande dit vindt men op de Vlissingsche oudheidskamer, sedert 26 Augustus 1890 voor het publiek toegankelijk, tal van voorwerpen, die herinneren aan het grootsch verleden der stad. O. a. eene schoone collectie platen en munten, een eigenhandig geschreven brief van M. A. de Ruyter, een

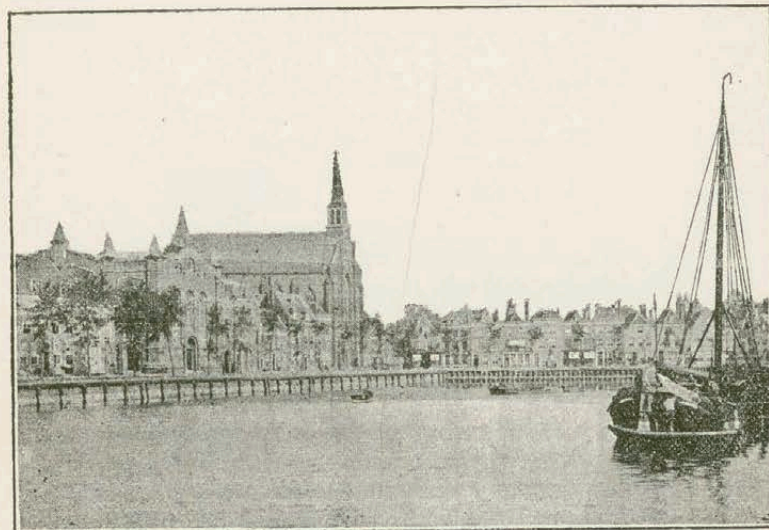
brief van diens zoon Engel en meer andere bescheiden die betrekking hebben op historische Vlissingers. De ballustrade van het Raadhuis biedt voorts den vreemdeling een schoon panorama over land, rivier en zee aan.

Droogdok, *Oostzijde*, *Bateau-port*. *Hotel Britannia* (L 9).

Verderop *Hooikade*, K 186 *Stalhouderij* van Z. J. Hendrikse. K 180 *Stoombierbrouwerij* "*De Meijboom*."

In een zijstraat, de *Korenstraat*, het *Militair Hospitaal*, vroeger eene bierbrouwerij. Deze zijstraat voert tevens tot den voormaligen *Prinsentuin*, vroeger het verblijf der Prinsen van Oranje, wanneer zij Vlissingen bezochten, thans geheel veranderd en bezet met meest arbeiderswoningen. Langs het gebouw van het *Leger des Heils* naar de *Hooikade* terugkeerende gaat men langs eene openbare school, waar vroeger een kruithmagazijn stond, naar de *Rommelkade*.

Links de *Oranjestraat*, waarin de *kazerne "Willem III,"* gebouwd in 1849 en op de zeewering de *Oranje-molen*.

Pottenkade.

Op de *Rommelkade* K 43 *Café "A la ville de Bruxelles;"*

K 40 *Burger-sociëteit "Unitas"* en verderop een groot arsenaal met daarachter gelegen uitgestrekt veld, vroeger gediend hebbende voor de artillerie. Nog verderop een *sleephelling*, reparatieplaats voor binnenvaartuigen, genaamd de *Zeehondenwerf*.

De wandeling over de Rodebrug, afsluiting van de Pottenkade en de Koopmanshaven, voortzettende, gaat men langs de *Nieuwe kerk* der Nederduitsch-Hervormde gemeente, in 1860 gebouwd, zonderling van vorm, terwijl het dak voorzien is van verscheidene kegels, die een vreemd effect maken. Verder de *Roomsche-Katholieke kerk*, in 1857 gesticht, zeer fraai gebouw in gothischen stijl opgetrokken, inwendig doelmatig ingericht en voorzien van toren en luiklok. Daarnaast *Hotel Bellevue*.

Over den Steenenbeer naar het *Droogdok* terugkeerende heeft men de *aanlegplaatsen* van den *havenstoombootdienst*, zoo-genaamde pennybootjes en van den *Stoombootdienst* op *Middelburg*.

Peperdijk I 34. *Wissel- en effectenkantoor* van C. R. C. Wibaut, *Consulaat* van Oostenrijk-Hongarije. *Rechts* de *Tonnenbrug*, eene soort van schipbrug over het Dok, tevens tot afsluiting dienende van de terreinen der Koninklijke Maatschappij "De Schelde."

In het verlengde van den Peperdijk de *Synagoge* en het *kerkgebouw* der *Christelijk-gereformeerde gemeente B* (*Doleerende*) vroeger toebehoorende aan de Doopsgezinde gemeente.

Wagenaarstraat. *Links* kolossale schoolgebouwen voor jongens en voor meisjes; I 65 *Sigarenfabriek* van J. Lagaaij. *Rechts* Korte Vlamingstraat, *Bank van leening*. *Walstraat*, *Ritthemsche Markt* naar den Nieuwendijk. *Rechts* onderscheidene straten als: St. Jacobsstraat, waarin het huis met den *Bosschen toren*, als herinnering daar geplaatst door den Vlissingschen vaandrig, die in 1629 de Spaansche vlag van den toren van 's-Hertogenbosch neerhaalde en daarvoor de Prinsenvlag in de plaats stelde.

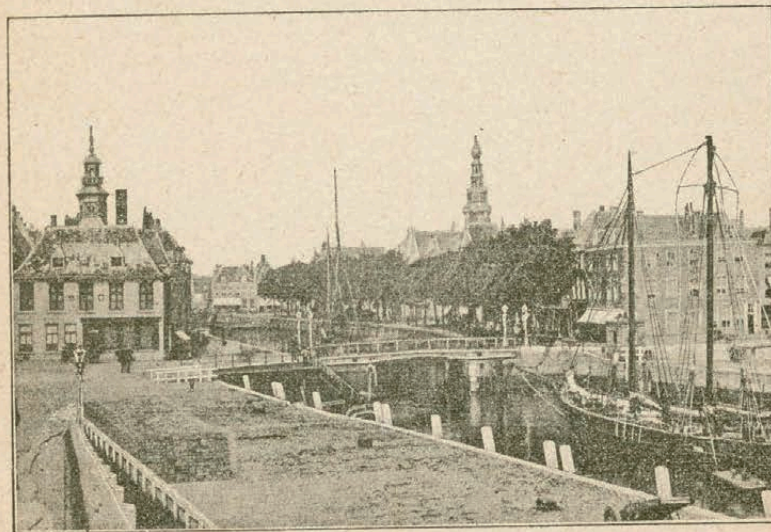
Groenewoud, waarin op de plaats van het vroegere gymnasium, een groot schoolgebouw in welks achtergedeelte het *Centraal Telefoonkantoor* gevestigd is.

Nieuwstraat, waarin onderscheidene gebouwen met *gevelsteen*en van oude dagteekening of door hunne opschriften herinnerende aan het bombardement. In dezelfde straat *Spaarbank* der Maatschappij "Tot Nut van 't Algemeen."

Tusschen Groenewoud en Nieuwstraat het *kerkgebouw* der *Evangelisch-Luthersche gemeente*.

Nieuwendijk, *links* Zeilmarkt. *Station* van den Tram naar *Middelburg*. *Rechts*: In het Mastkraanslop het *Bureau van politie*; H 84 *Maison des Pilotes*, H 85 *Café Aspeslagh*; H 98 *Wissel- en effectenkantoor* van P. J. Siegers & Zoon, tevens directeuren der Maatschappij tot Exploitatie van gronden te Vlissingen; H 106 kantoor van het *Nederlandsch Loodswezen*, gesticht door de gebroeders Lampsens in 1646.

Ruijterplein met *standbeeld* van M. A. de Ruyter, waar-achter het *Rondeel*, waar het eerste schot viel, toen in 1572 geweigerd werd de Spaansche vloot binnen te laten.

Beursplein en Bellamykade.

Rechts afslaande Bellamykade, H 112/113 *Hotel Goes*; H 116 *Hotel du Commerce*; H 124 Magazijn van gouden en zilveren sieraden in gebruik bij den boerenstand; G 8 burgerhuis met een *gedenksteen* ter herinnering aan J. Bellamy in den gevel. *Voor zich* heeft men nu de Korte Noordstraat waarin

o. a. de Korte Zelke met *Zeemans-erve*, eigendom van de *Zeemans-* en *Visschersbeurs*, thans bewoond door gezinnen van minvermogenen. *Rechts* Kerkstraat voerende naar de *Groote-* of *St. Jacobskerk* met toren, gesticht in 1352 door graaf Willem van Henegouwen. Vóór 1572 eene Roomsche kerk. De vorm der kerk is een kruis, waarvan eene der armen thans in gebruik is bij de *Engelsche gemeente*, ingang Oude Markt. Het orgel in de Groote kerk werd in 1765 door Albertus van Os gemaakt. Voorts treft men nog aan onderscheidene gedenkteeken en steenen.

Terugkeerende naar de Bellamykade, gaande over de *IJzeren brug*, passeert men de Boek- en handelsdrukkerij van de firma P. G. de Vey Mestdagh & Zoon, *Informatie-bureau van de Vereeniging tot Bevordering van het Vreemdelingenverkeer in Walcheren te Vlissingen*.

Rechts Lange Noordstraat, waarin het gebouw der *Vrijmetselaars-loge* (C 10) en daartegenover een vervallen gebouw met fraaien gevel. *Voor zich* heeft men de Groote Markt met *Burgerweeshuis* rechts en koffiehuis „*De Oude Vriendschap*” links. Aan dit koffiehuis behoort eene groote zaal tot het geven van verschillende voorstellingen en uitvoeringen, die aan 300 personen zitplaats geeft. Op de plaats waar zich nu een sierlijk schoolgebouw bevindt, stond vroeger het *stadhuis* dat in 1809 tijdens het bombardement verloren ging.

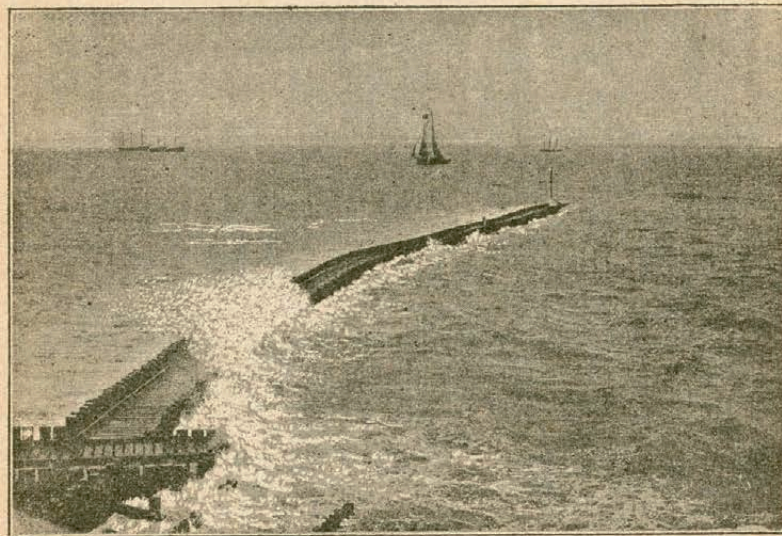
Terug naar de *IJzeren brug* komt men op de Bierkade met prachtige laan van kastanjeboomen. In de straat ligt een groote *steen*, die herinnert aan den moord in 1572 door het gepeupel bedreven op den Spaanschen bouwmeester *Don Pacheco*, aan wien door den Hertog van Alva de bouw van een kasteel was opgedragen en die, onwetend van de verandering in het bestuur, die plaats gegrepen had, van eene reis naar Antwerpen te Vlissingen terugkeerde.

Hellebardierstraat D 161, *Zieken- en Gasthuis*.

Beursstraat, kantoor van het *Belgisch Loodswezen*; *Beurs*, vroeger *Koopmans-* of *graanbeurs* thans verbouwd tot een winkel; D 28 *Consulaat* van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, Griekenland, Italië, Portugal, Spanje en Venezuela; D 30 *Tehuis voor Zeelieden*.

Noordzee-boulevard.

Eenig in zijn aard is het gezicht, hetwelk de wandelaar geniet van af den Noordzee-boulevard. De Boulevard langs de

Begaanbaar Hoofd, tevens golfbreker.

helling opgaande komt men op de zoogenaamde *rotonde*, een plateau, waaronder *kazematten*, thans in gebruik als *wachtkamers* der verschillende *loods-etablissemten* en als *militaire broodbakkerij*. Gezicht op het vertrekken en terugkeeren der loods-sloepen om binnenkomende of uitgaande schepen van rivier- of zeeloodsen te voorzien. Bij stormweer een gezicht vol emotie, wanneer de ranke vaartuigjes, met hunne klokke bemanning de woedende en kokende zee trotseeren en, hun plicht doende, golf op, golf af, het te bemannen schip trachten te bereiken of — terugkeerende — naar hun ligplaats stevenen. Ook bij windstil weer of met een kalm briesje is het gezicht op de zee en op de Wester-Schelde vol aantrekkelijkheid door de steeds varierende kleur van de voorbijsnellende golven en als rustpunt voor het oog den horizon, begrensd door de kust van Zeeuwsch-

Vlaanderen. Men ziet links de Schelde op: het dorp Breskens met zijne vriendelijke roode daken; men onderscheidt zelfs den rook der locomotieven van den *tram Breskens—Maldeghem*, die de reizigers aanvoerde, die thans plaats genomen hebben op de in de richting van Vlissingen dobberende Provinciale boot.

Recht voor zich heeft men den *vuurtoren* van Nieuwe-Sluis, die zijne lichtstralen des avonds over de zee en de reede van Vlissingen werpt. Half verscholen tusschen donkere boomgroepen ontdekken wij den kerktoren van *Groede*, terwijl bij helderen hemel de silhouetten der boomgroepen van *Knoeke* en *Heyst* zichtbaar zijn.

Verlevendigd wordt dit panorama door de talloze in- of uitgaande schepen die, van of naar Vlissingen, Terneuzen of Antwerpen varende, altijd den Noordzee-boulevard moeten passeeren. Schilderachtig is ook het gezicht van af de rotonde op de stad, vooral des avonds, wanneer de lichten in de winkels en op de straten ontstoken zijn en drijvende wolken het licht van de maan beurtelings onderscheppen of vrijlaten.

Den Boulevard van de rotonde *rechts* volgende vindt men het *Café But*, daarnaast het *Consulaat* voor België en Rusland en vervolgens de *Sociëteiten* van het *Belgische* en van het *Nederlandsche* loodswezen.

Verderop versmalt het bestrate gedeelte van den Boulevard, doch het voornemen bestaat naar gelang het langs den Boulevard opene terrein bebouwd wordt, den weg over de volle breedte te bestraten tot aan den *Gevangentoren*, die zich even voorbij de *Westdijk*- of *Marinierskazerne* bevindt.

Genoemde toren, een overblijfsel van de poort van Oud-Vlissingen, dateert uit het jaar 1563 en is thans in gebruik bij het *Algemeen Depot van Discipline*, hetwelk in de zoogenaamde *Bomvrije kazerne*, in 1812 door de Franschen gebouwd, gehuisvest is. Voor deze kazerne bevindt zich een uitgestrekt exercitieveld.

Even voor den *Gevangentoren* heeft men nog een uitspringend gedeelte, een overblijfsel van een voormalig bastion, dat een vrij gezicht over de zee aanbiedt. Dit gedeelte wordt *Leugenaarshoek* geheeten, naar men meent, omdat daar door de op den uitkijk staande zeelieden gissingen gemaakt werden omtrent de uit zee komende schepen.

Rond den *Gevangentoren* voert thans een in 1891 aangebrachte houten brug. Zoowel bij storm als bij stil weder is een kijkje over de leuning van deze brug zeer aantrekkelijk. Bij storm hoort men onder zijne voeten het bruisen en donderen der beukende golven, terwijl bij stil weder en laag water de kostbare zeeweringen te voorschijn komen, die de gemetselde wallen tegen de kracht der golven moeten beschermen.

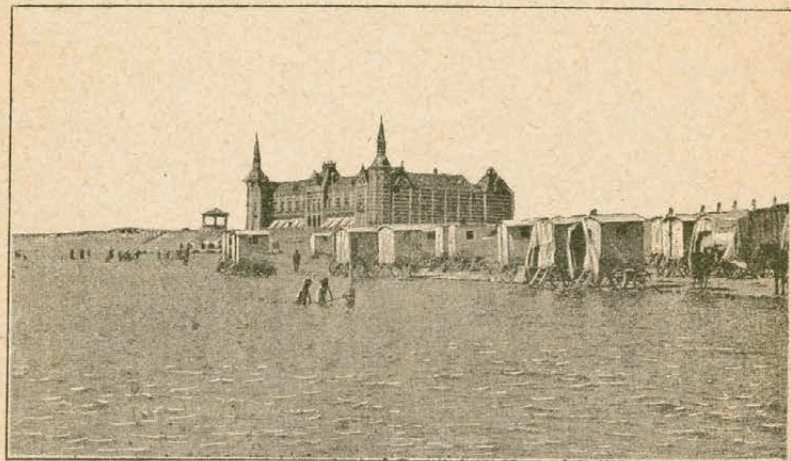
Den Boulevard vervolgende laat men *rechts* beneden den dijk het *Oude Gasthuis* en het zoogenaamde *Pesthuis* liggen en bereikt men den toegangsweg naar het *Elizabeth Wolffsplein*, *N 1 Kerk der Christelijk gereformeerde gemeente A.* Daarnaast het ijzeren hoogedruk-reservoir van de Vlissingsche duinwaterleiding. Gaande over den Steenen beer komt men op den in 1884 verbreedde *Zeedijk*. Wanneer eenmaal deze dijk met woningen volgebouwd, eene bestrating aangelegd en de uitmonding der voorhaven van den *spuiboezem* overbrugd is, zal dit deel der badplaats om zijn schoon land- en zeegezicht zeker het meeste bezoek ten deel vallen en dit bezoek ook waard zijn.

Is langs de zeewering van den Boulevard en den *Zeedijk* de stroom van eb- of van vloedwater te hevig om eene gelegenheid tot baden aan te bieden, het punt waarop wij ons thans bevinden, de *badplaats*, is daarvoor als door de natuur aangewezen. Beschermd tegen Noorden- en Oostenwind bevindt zich voor onze voeten eene langzaam naar zee afhellende zandvlakte lang 800 M. en breed bij vloed 70 M., bij eb 300 M. Het zand fijn als stuifzand, het water helder 'en frisch, de stroom sterk genoeg om veelbaar te zijn en toch zonder gevaar voor minder sterke of geoefende zwemmers. Van het strand zijn in zee langs palen touwen gespannen die den badenden een steunpunt tegen de kracht der golven, den zwemmenden een aanwijzing geven tot hoever een zwemtochtje zonder gevaar mag uitgestrekt worden.

Een 50-tal badkoetsen voeren de badliefhebbers in het water, terwijl de stedelijke badmeester en de badvrouw, altijd aanwezig, desverlangd hulp verleen.

Het verblijf aan het strand wordt veraangenaamd door de bestaande gelegenheid om strandstoelen te huren en door de houders van ververschingstenten, die slechts wachten, dat dorstigen zich bij hen komen laven.

Eene ook voor minder welgevulde beurzen geschikte gelegenheid tot versterking van den inwendigen mensch biedt het op de duinen staande *Kleine* of *Stedelijk Badhuis*. Onder een breede, lage veranda uit te rusten van de wandeling en te genieten van het nooit eentonige zee- en strandgezicht behoort mede tot de aantrekkelijkheden van een verblijf te Vlissingen.

Strand en Grand Hotel des Bains.

Verder op de duinen vindt men het *Grand Hôtel des Bains*, een 1e klasse hotel naar de eischen des tijds ingericht, dat reeds door zijn prachtige harmonische gevels en zijn ruim platform met veranda tot een bezoek uitlokt. Gedurende het badseizoen wordt in de kurzaal van het hotel dagelijks een concert gegeven, waarbij dan èn platform èn veranda èn kurzaal de verzamelaarsplaats is van vreemdelingen en van inwoners van Vlissingen, Middelburg en de omstreken.

Over het klinkerpad voor het Badhotel kan men de wandeling nog voortzetten tot aan den dijk bij het voormalige fort „Nolle,” waar het oog met welgevallen op het landschap rust. Links de wandeling om het fort naar het gehucht Zwanenburg, — de duinen bespoeld door de wijde zee met haar talloze vaartuigen, of landwaarts den horizont begrenzend; — recht vooruit

de dorpen Biggkerk en Koudekerke half verscholen tusschen de prachtige iepen-, abeel- en wilgeboomen; meer naar rechts, aan den Koudekerkschen straatweg het *Kerkhof* met onderscheidene *monumenten*, waaronder dat gewijd aan *Jacob Hobein*.

Terugkeerende tot aan het Stedelijk Badhuis bereikt men langs een trap den Badhuisweg, aan beide zijden voor het grootste gedeelte begrensd met plantages, die ofschoon in den laatsten tijd eerst aangelegd toch reeds eene aangename wandeling aanbieden. Aan het begin van den Badhuisweg de *afrit* van den *tram*. Aan reizigers die per boot of spoor moeten vertrekken en weinig tijd over hebben kan aanbevolen worden hier den *tram* tot de Keersluis te nemen.

Links een zijpad inslaande *Café „L'Union”*. De weg naar de stad vervolgende komt men aan het Elizabeth Wolffsplein in welks midden het *monument*, eene fontein, voor twee Vlissingsche schrijfsters *Elizabeth Wolff* en *Aagje Deken*. N 56 *Consulaat* van het Duitsche Rijk.

Links gaande langs het breede trottoir van de nieuw aangelegde buurt, vindt men aan de linkerhand de *remise* van den *tram* naar Middelburg, verderop het *Café „De Schelde”* en in de nabijheid daarvan het *kerkgebouw* der *Doopsgezinde gemeente* en het *Rooms-Katholiek weeshuis*.

Rechts de Nieuwe Kolvenierstraat met de uitgestrekte en van de nieuwste machines voorziene *werkplaatsen* van de *Koninklijke Maatschappij „De Schelde,”* *scheepsbouw- en werktuigenfabriek*. Eene bezichtiging van deze inrichting kan den reizigers aanbevolen worden. Aanmelding bij den portier L 120^a.

Links de *Dokkade* nemende heeft men op den hoek een voormalig *militair wachthuis*, thans woning voor den brugwachter van de *Tonnenbrug*. Daarnaast een *groot gebouw*, oorspronkelijk het *schuttershof* voor de kolveniers, later woning van den te Vlissingen gestationneerden admiraal, thans woning van den directeur der „Schelde.” Eenige huizen verder het „*Paviljoen der genie*” en het *Beeldenhuis*, gebouwd in 1735 door Jan Westervijk, met arduinsteenen gevel, het frontespice versierd met zware marmeren beelden. Op den hoek der *Dokkade*: *aanlegplaats* voor de *stoombooten* op *Rotterdam*.

Koningsweg, E 142 *Consulaat* van Uruguay; L 144

Consulaat van Frankrijk en van Zweden en Noorwegen; L 131 *Café „Royal“*; L 152 *Hotel „Albion“*.

Hier is men buiten de stad gekomen en vervolgt men zijn weg langs het Kanaal naar de *Spoorbrug* aan de *Keerstuis*. Links Singelweg langs de drooggelegde vest en *Waschinrichting „Maria Jacoba“* tevens gelegenheid tot het nemen van *warne* en *koude binnenbaden*.

Vóór de *Spoorbrug* links *Nieuwe Klinkerweg* naar Oost- en West-Souburg, Abeele en Middelburg.

Over de brug gaande *links* het *Locaal station* met de *ateliers* van den *Staatsspoorweg*. *Rechts* Consulaat van Groot-Brittannië en Ierland en *Petroleumhaven* met uitgestrekte magazijnen en twee groote tanks. *Links* Groote steenen rijksweg door Oost-Souburg, Groote en Kleine Abeele, Middelburg naar Veere.

Verderop groot gebouw, woning van den Rijks-Havenmeester. *Rechts*: 1^e *Binnenhaven* met ruime magazijnen voor den opslag van goederen, die van uit den vreemde aangevoerd worden. Havenkantoor van de *Rijks Directe Belastingen*, inkomende rechten en accijnzen. *Expediteerkantoor* van *Brasch & Rothenstein*. *Hotel „Het Gouden Lam“*.

RIJTOEREN.

Voor kleine rijtoeren neme men:

- a. Over Koudekerke, Biggekerke naar Zoutelande.
- b. Over Koudekerke, door den Abeelschen Zandweg, Oost- en West-Souburg terug naar Vlissingen.
- c. Over Oost- en West-Souburg, Ritthem naar de „Schoone Waardin“.

Voor grootere rijtoeren zie men bij Middelburg bladz. 24 en 25.

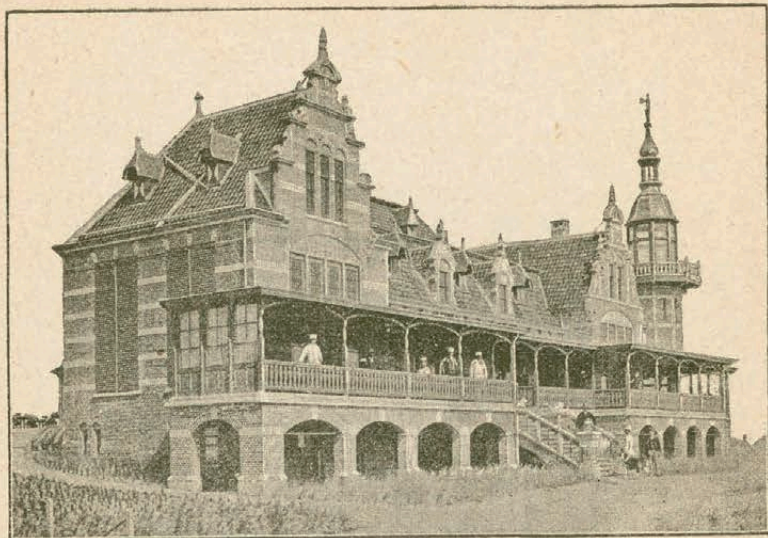
DOMBURG.

Om niet in breedvoerige beschouwingen te treden over Domburg en zijne heerlijke omstreken, — waarvoor verwezen wordt naar onderscheidene daarover uitgegeven en hierachter vermelde geschriften, — wordt alleen hier aangehaald het oordeel, over Domburg, van iemand woonachtig buiten Zeeland, alzoo van een geheel *onpartijdige*, namelijk van mr. B. W. A. E. baron Sloet tot Oldhuis die, als voorzitter van het te Middelburg gehouden XVII^{de} landhuishoudkundig congres, in Juni 1862 Walcheren bezichtigde en zoowel het land als zijne bewoners met de meeste belangstelling gadesloeg. Hij schrijft:

»Domburg is eene badplaats, die in natuurschoonheid ontegenzeggelijk de kroon spant boven alle zeebaden in ons land. Men vindt er lommerrijke wandelingen tot aan den voet van den smallen duinketen, de *manteling* geheeten; eene eigenaardige benaming van wild, dicht ineengegroeid houtgewas, waardoor het duin bemanteld is en waarin men wandelingen gemaakt heeft, die men kronkelende priëlen zoude kunnen noemen. In de onmiddellijke nabijheid heeft men aangename en fraaie buitenplaatsen. In de zaal van het badhuis heeft men van de eene zijde het gezicht op zee, dat nooit verveelt; van de andere zijde ziet men op het bosschaadje der buitenplaatsen, waarboven hier en ginds de torens van kerken uitsteken, en kan men der natuur zelve geenen invloed op de physische en moreele gesteldheid van den mensch ontzeggen, dan moet men van het arcadisch Domburg getuigen, dat hier de plek is om naar ziel en lichaam gezond te zijn.»

BADPAVILJOEN, in 1888 nieuw gebouwd ter vervanging van het nagenoeg op dezelfde plaats gelegen paviljoen van kleinere afmeting, waarvan 1 Maart 1837 de eerste steen was gelegd. De *groote zaal* met daaraan gelegen *veranda* en *terras* aan de *zeezijde* zijn kosteloos toegankelijk, behalve bij muziekuitvoeringen of andere feestelijkheden, wanneer entree van het publiek gevorderd wordt.

De overige lokalen (dames-salon, lees- en biljartkamer enz.)

Badpaviljoen te Domburg van de landzijde.

kunnen bezocht worden met eene toegangskaart op naam, verkrijgbaar aan het paviljoen, volgens onderstaand tarief:

per dag 25 cent per persoon tot een maximum van f 1,50 voor een gezelschap;

	Per persoon.	2 personen uit één gezin.	3 of meer personen uit één gezin.
per week . . .	f 1,50	f 2,50	f 4,—
" maand . . .	" 5,—	" 8,—	" 9,—
" seizoen . . .	" 10,—	" 14,—	" 18,—

Houders van kaarten hebben steeds toegang tot alle lokalen gedurende de uren, dat het gebouw voor het publiek geopend is. Commissarissen behouden zich het recht voor in bijzondere gevallen over de groote zaal met daaraan gelegen veranda en terras zeezijde te beschikken.

ZEEBADINRICHTING. Geopend van einde Juni tot einde September, dagelijks van des morgens 8 uur tot zonsondergang. Prijs van een zeebad 35 cent, met inbegrip van een badcostuum (voor dames) of zwembroek en één handdoek; meer handdoeken per stuk 5 cent. Bij *abonnement* 30 kaartjes f 10; 100 kaartjes f 30, geldig voor het geheele seizoen. *Bad- en handdoek-*

kaartjes zijn, behalve in de melktent op het strand, verkrijgbaar in het badpaviljoen, alwaar ook gelegenheid is voor het nemen van binnenbaden (f 1.)

Badstoelen. Tarief: gedurende den tijd dat de huurder achter-eenvolgend den stoel bezet houdt f 0,10; per week f 1; per maand f 3; per seizoen f 6.

De *baddokter* (thans E. J. G. W. Berghège, arts) is dagelijks te consulteren in het badpaviljoen, 's voorm. tusschen 11 en 12 uur.

LOGEMENTEN (tevens restaurants en koffiehuisen). *Het Schuttershof* (20 kamers), J. C. Scheele; *het Badhotel* (34 kamers), H. J. Vreeburg; *Villa Marina* (46 kamers), A. van Leeuwen; *Rode Leeuw* (9 kamers), J. W. H. van der Burg.

WONINGEN OF GEMEUBILEERDE KAMERS met of zonder pension. Zie het weekblad: *Het Domburgsch badnieuws*.

KOFFIEHUIZEN. *De Rode Leeuw*, Markt E 1; *café Schrier*, Heerenstraat E 32; *de Vriendschap*, Noordstraat A 10; *Bierhalle* (T. Janse), Ooststraat A 5; *Bodega* (wed. T. Tjebbes & Zoon), Noordweg A 42.

STALHOUDERS. J. W. H. van der Burg (de Rode Leeuw); T. Janse (Bierhalle); J. de Lange, Heerenstraat E 51; Johs. Provoost Pz., Singel D 9; H. J. Vreeburg (Badhotel).

REISGELEGENHEDEN tusschen Middelburg en Domburg en omgekeerd. Zie bladz. 9 hiervoren.

POSTKANTOOR, Weststraat D 20. Geopend van 9 uur 's morgens tot 3 uur 's namiddags en van 6 tot 7 uren 's namiddags. Op Zon- en feestdagen van 7½ tot 8½ en van 11 tot 12 uren voormiddags.

TELEFOONKANTOOR, als boven. Geopend van 's morgens 9 tot 's namiddags 2 uren, en 's namiddags van 6 tot 7 uren. Op Zon- en feestdagen van 9 tot 12 uren voormiddags.

WISSELKANTOOR. H. M. Kesteloo, Weststraat D 20.

DOMBURGSCHE BADNIEUWS EN VREEMDELINGENLIJST, verschijnt gedurende het badseizoen iederen Zaterdag. Abonnement voor Nederland f 1; afzonderlijke nummers 10 cent. Bureaux: te Domburg bij H. M. Kesteloo, te Middelburg ter drukkerij van C. H. J. van Benthem Jutting.

PHOTOGRAFEN (ateliers). S. R. Elzinga & Co., op het terrein van het badhotel, dagelijks van 's morgens 11 tot 's namiddags 5 uren.

PHOTOGRAPHISCHE AFBEELDINGEN van Domburg en omstreken, benevens Zeeuwsche costumes, o. a. bij mej. M. Scheijbeler, badpaviljoen, en de wed. T. Tjebbes & Zoon, Noordweg A 42.

WANDELKAART VAN DOMBURG EN OMSTREKEN, door C. D. Nagtglas Versteeg. Uitgave C. H. J. van Benthem Jutting, prijs f 0,75. Uitgave Carl Hopf, prijs f 0,65.

LECTUUR OVER DOMBURG. F. Nagtglas, Domburg (1882), prijs f 0,50.

H. M. Kesteloo, Domburg en zijne geschiedenis. Omgewerkte en vermeerderde uitgave van „Wandelingen door de voormalige smalstad Domburg” (1890), prijs f 1,50.

J. M. Janssen, De beteekenis en het gebruik der zeebaden (naar het Hoogduitsch) in verband beschouwd met het noordzeebad Domburg, prijs f 1.

Mevrouw A. L. G. Bosboom--Toussaint, Het kasteel Westhove, in het tijdschrift: „Eigen Haard 1882.”

Verschillende werken over de Nehalennia's en andere oudheden, munten en penningen van Domburg.

OUD-DOMBURG. Het oude Domburg is reeds lang in zee verdwenen. Ongeveer achter de buitenplaats Westhove vindt men nog, bij zeer laag water, eene oude begraafplaats, die eenige jaren geleden bij het verstuiwen der duinen is te voorschijn gekomen.

STADHUIS. Het vermoedelijk vroeger grooter gebouw dagteekende van vóór 1545. De tegenwoordige gevel is van 1822. Zeer belangrijk oud-archief.

KERKEN. *Nederduitsch-hervormde kerk*, aan de Markt, gebouwd in 1849, ter vervanging van het 10 October 1848 door den bliksem getroffen en verbrand kerkgebouw, bij welke gelegenheid zijn vernield de aldaar bewaard wordende Nehalennia en andere beelden, indertijd bij een zwaren storm ten westen van Domburg van onder de duinen te voorschijn gekomen.

Gereformeerde kerk, Wijngaardstraat.

KASTEEL WESTHOVE, weleer (1277—1572) het zomerverblijf van de machtige abten der Abdij van Middelburg, dat nog met zijn oude torens, grachten en bruggen een schoon en eerwaardig aanzien heeft. Behalve een zware, breedgetakte

lindeboom, die het voorplein geheel beschaduwde en over wiens kruin vele eeuwen zijn heengegaan, bieden de lanen van zware linden, met breed afhangende takken, forsche eiken en krachtige dennen, waardoor zich eene waterpartij slingert, eene zeer fraaie wandeling aan.

Gedurende de zomermaanden strekt het, door de welwillendheid van de eigenares, mevrouw de weduwe de Bruijn—Boddaert, en geheel voor hare rekening, tot *herstellingsoord voor behoeftige kinderen*, uit Walcheren.

HOF TE DOMBURG, gelegen aan den schelpweg naar Westkapelle, in het laatst der 17^e en het begin der vorige eeuw toebehoorende aan de leden van het geslacht Borssele van der Hooze; later (1733) aan Ewout van Dishoeck, heer van Domburg.

DUINSTREEK. Het zoogenaamde *plateau*, als de *hooge hill* bekend. Van den top van dezen ruim 20 M. hoogen zandhevel heeft men een verrukkelijk panorama, een zeer schoon uitzicht. Verder de villa's *Carmen Sylva*, (eigenaar de heer C. Erbschloe), aldus genoemd ter herinnering aan het verblijf van H. M. de koningin van Rumenië te Domburg in 1889; villa van den heer Aldenbrück uit Brühl; villa van den heer L. Sommerhoff uit Frankfort a/M.; villa *Irma*, in 1887 gebouwd, eigenaar dr. J. G. Mezger, die als masseur eene meer dan Europeesche vermaardheid geniet en van wiens verblijf in Domburg de komst van vele vorstelijke en hooggeplaatste personen aldaar het gevolg is.

Verder nog verschillende rond en in Domburg gelegen villa's.

Uitstapjes te voet.

Naar de manteling en door het overbosch van de buitenplaats Duinvliet terug (1½ uur).

Naar de manteling over het landgoed Westhove en door het overbosch van Duinvliet terug (¾ uur).

Naar het landgoed Schoon-Oord (langs den straatweg), vervolgens links af, en door de bosschen van het landgoed Duinbeek of van Berkenbosch terug (1½ uur.)

Naar de Oranjezon, door de manteling achter Westhove en terug langs de landgoederen Overduin en Zeeduin (3 uren.)

Aan de bezoekers der badplaats is het wandelen over al de genoemde landgoederen door de eigenaren welwillend vergund.

Naar Aagtekerke en over Oostkapelle terug (2 uren.)

Naar Westkapelle (K. Baart, Westkapelle, hare bevolking, Westkappelsche dijk 1889, f 1,30) en over Aagtekerke terug; de zeedijk en lichttoren te bezien (3½ uren.)

Uitstapjes per rijtuig.

Naar de steden Middelburg, Vlissingen, Veere en door het eiland Walcheren (zie verder bladz. 24 en 25 hiervoren).

NB. Het rijden over de buitenplaats Zeeduin wordt toegestaan in de richting van het achterhek naar het voorhek.

V E E R E.

Langs den zoogenaamden Veerschen weg, door het gehucht Zandijk, is men van Middelburg in ruim één uur gaans te Veere, de sedert eenige jaren ontmantelde vesting, eertijds eene niet onbeduidende koopstad, tot ver in de 18e eeuw eene vermogende, bloeiende, invloedrijke en stemhebbende stad, die thans door allerlei tijdsomstandigheden ternauwernood de schaduw vertoont van vroegere welvaart en grootheid.

En toch wordt zij voortdurend door tal van vreemdelingen bezocht; vooral door kunstschilders, — onder hen vele Engelsche, die beweren dat Veere tot de schilderachtigste plaatsen van Nederland behoort. Als historische bijzonderheid zij o. a. vermeld, dat mr. Boughton, een der teekenaars van het bekende Amerikaansche tijdschrift *Harper's Monthly*, aan Miss Montalba, medewerkster aan het Engelsche tijdschrift *London News*, die zijne vraag, of zij Veere gezien had, ontkennend beantwoordde, de woorden toevoegde: „Wat? In Holland geweest en Veere niet gezien? Neem een plaats op de eerste stoomboot de beste en ga naar Veere; want als ge Veere niet gezien hebt, hebt ge Holland niet gezien”

Op de zuidzijde der haven bevinden zich nog een paar zeer bezienswaardige *gevels*, dagteekenende uit het midden der 16^e eeuw.

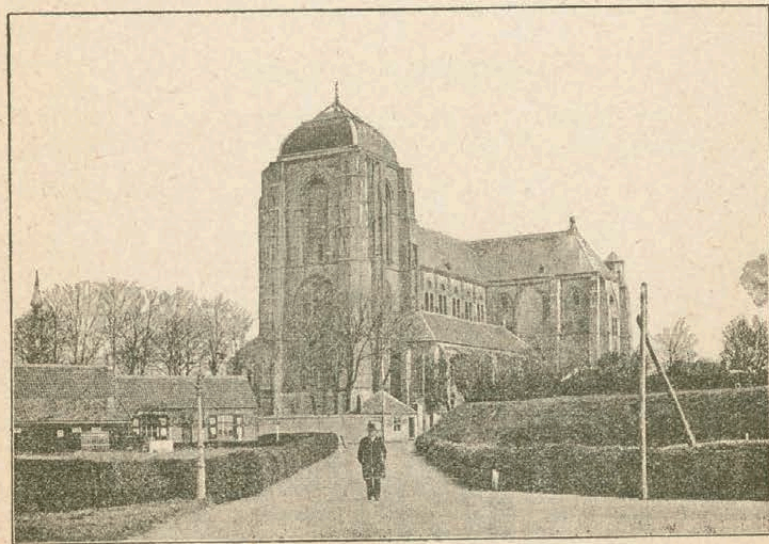
LOGEMENTEN (tevens restaurant en koffiehuis): *de Campveersche toren* en het *hôtel Roland*.

STALHOUDER. P. M. Groenewegen.

STADHUIS. Een sierlijk gebouw, aan de westzijde van de Markt, waarvan de grondslagen in 1475 werden gelegd. Aan den voorgevel staan, in denzelfden smaak als aan het Middelburgsche stadhuis, zeven beelden der voormalige heeren en vrouwen van Veere. De toren is gebouwd van 1591 tot 1595, voorzien van uurwerk en klokkenspel. Op de spits prijkt een verguld schip, als teeken van den voormaligen handel op zee.

De *antieke vierschaar*, bij het binnentreden aan de linkerhand en dagelijks te bezichtigen, is met veel zorg ingericht tot *oudheidskamer*, alwaar onder meer historische zeldzaamheden de fraaie, verguld zilveren, met kunstig drijfwerk voorziene *beker*, door *Maximiliaan van Bourgondië* in 1551 aan Veere geschonken, die op kunstgebied eene Europeesche vermaardheid heeft; met het deksel hoog 56½ c. M.

Het stadhuis is te bezichtigen op werkdagen van 9 tot 4 uur.

Groote kerk te Veere.

KERKEN. De *groote kerk met toren*, welker stichting dagteekent van 1348. In 1686 afgebrand werd zij later herbouwd.

Een toren van geringer omvang dan de nog bestaande, die aan de oostzijde van het gebouw moet gestaan hebben, werd in latere jaren afgebroken. Het muurwerk draagt nog de sporen van die afbraak. In 1812 werd de kerk onder de Fransche heerschappij ingericht tot militair hospitaal voor 800 zieken. Later provinciaal werkhuis, vervolgens tot 1866 kazerne, en thans zonder gebruik. In den laatsten tijd tracht men door het uitbreken van de vloeren het gebouw weder het aanzien te geven der vroegere kerk.

De *kleine kerk*, aan de oostzijde der groote kerk en onmiddellijk aan deze verbonden, is in 1813 door de Franschen ingericht tot bomvrije kazerne, doch dient sedert 1821 als kerkgebouw der Nederduitsch-hervormde gemeente.

STADSFONTEIN, gebouwd in 1551, eigenlijk de vergaarbak van het regenwater der voormalige groote kerk, doch van vreemden bouwtrant en eenig in zijn soort, daar het water vooraf gefiltreerd wordt. Deze bak kan 2000 HL. water bevatten.

Uitstapjes te voet.

a. Naar Gapinge; *b.* Langs den zeedijk, het gebouw der Oostwatering naar Vrouwepolder en verder naar de Oranjezon.

TELEPHOONNOMMER 79.

J. C. & W. ALTORFFER,

MIDDELBURG, KORTEDELFT, G 23 EN F 13.

STOOM-BOEKDRUKKERIJ.

Boek- en Kantoorwerk-Drukkerij. Ingericht onder meer tot het drukken van: Aanplakbiljetten, Assignatiën, Adressen op enveloppes, Adreskaarten, Bestekken van aanbestedingen, Boekwerken met illustratie, Brochures, Catalogussen voor Tentoonstellingen, Circulaires, Citatiebiljetten, Couponbladen, Cartes des dames, Diploma's, Etiquettes, Enveloppes, Facturen, Gezelschapslieden, Handelsberichten, Hoofden van brieven, Huwelijksbrieven, Invitatiekaarten, Kruisbanden, Labelen voor reisgoed, Memorandums, Menu's, Menu's-enveloppes, Naamkaartjes in velerlei soorten, waaronder a 40 cent per 100, Nota's, Obligatiën en Coupons, Prijscouranten, Programma's, Quitantiën, Rekeningen, Registers, Reglementen, Rouwbrieven, Strooibriefjes, Tabelwerk, Tekstboekjes, Veilingsbiljetten, Veilingsnotitiën, Verslagen van genootschappen, Wissels, Zangstukjes, in het kort alles wat tot dit vak betrekking heeft. Aan deze drukkerij wordt ten allen tijde de meest mogelijke zorg toegewijd, om de uitvoering gelijken tred te doen houden met den vooruitgang in dezen tak van kunst. Aankoop van nieuwe lettersoorten en gereedschappen, zoowel als alles wat tot verfraaiing en versiering van den te leveren arbeid kan strekken, wordt, evenmin als eene zorgvuldige, smaakvolle en nette behandeling, daartoe gespaard.

BOEKBINDERIJ.

Op deze Boekbinderij worden gebonden allerlei Pracht-, Fantaisie- en gewone Banden naar den laatsten smaak, in Leder, Engelsch Linnen enz. verguld met modische Stempels, Muziek- en andere Portefeilles. Het verbinden van Kerkboeken, Bijbels, Schoolboeken en verder alles wat tot het Boekbindersvak behoort, zoowel als het encadreeren van Platen, opplakken van Kaarten, wordt mede op de netste wijze, spoedig en tot modieken prijs uitgevoerd. Er is verder aan toegevoegd eene MACHINALE LINIEERINRICHTING waarop alle soorten van registers gelinieerd worden.

Sociëteit „de Vergenoeging.”

GROOTE MARKT.
MIDDELBURG.

In de onmiddellijke nabijheid van het Schuttershof
alwaar het bestendig Muziekfeest wordt gehouden.

Verschillende lokalen disponibel voor familiën en reis-
gezelschappen. Steeds gelegenheid tot dineeren, tegen
vooraf overeen te komen prijzen of à la Carte.

Groote gezelschappen worden verzocht een a twee
dagen te voren kennis te willen geven.

Uitmuntende Wijnen. Binnen- en buitenlandsche bieren.

TARIEF BILLIJK.

BEDIENING NET.

De Restaurateur,

A. REITSMA.

HOTEL „DE ABDIJ.”

MIDDELBURG

Hotel eersten Rang,

GELEGEN AAN HET ABDIJPLEIN.

MATIGE PRIJZEN.

RESTAURANT

GEDURENDE DEN GEHEELEN DAG.

DINERS

van af f 1.50.

Men spreekt Fransch, Duitsch en Engelsch.

J. SCHLÜTER.

REIZIGERS.

Bezoekt den algemeenen boek-,
muziek-, papier- en kunsthandel
van R. M. SMITS in de *Lange Gist-
straat F 174 te Middelburg* en gij
zult in dien *fraaijen winkel* alles vinden
wat in dat vak voorkomt. — Eene nette
bediening en billijke prijzen zijn ver-
zekerd.

TELEPHOONNOMMER 143.

WIJNHANDEL.

Gebroeders NAHUY, MIDDELBURG.

IMPORTEURS VAN:

J. CHAIGNEAU & C ^{ie}	voor Bordeaux wijnen.
JUNG & C ^{ie} , Rüdesheim	» Rijnwijnen.
JULES REGNIER & C ^{ie}	» Bourgogne wijnen.
GUSTAVE GIBERT, Rheims	» Champagne.
DUMINY & C ^{ie} , Ay	» Cognac.
BARNETT & FILS, Cognac	» Rhums Naturels.
COMPAGNIE DES ANTILLES, Havre	» Kirschwasser.
OTTO OBERFÖLL, Achem (Baden)	» Portwijnen.
C. N. KÖPKE & C ^{ie} , Oporto	» Sherrywijnen.
PEDRO DOMECCO, Jeréz	» Madera.
POWER DRURY & C ^{ie}	» Irish Whiskey.
JOHN JAMESON & C ^{ie} , Dublin	» Scotch Whiskey.
THE HIBERNIAN DISTILLERIES C ^{ie}	» Tokayer wijnen.
J. LEUCHTMANN, Triëst	

P. DE WITTE.

CAFÉ en TUIN, met aangename zitplaatsen, gelegen
tusschen de mooiste wandelingen van Middelburg, Noordbolwerk en
Molenwater.

Zijn te bekomen verschillende **Bieren en Limonades** enz. enz.

CAFÉ DE KOLFBAAN, M 141, MIDDELBURG.

P. DE WITTE.

TELEPHOONNUMMER 88.

HOTEL DE FLANDRE.

Restaurant. — Middelburg. — Langedelft A 95-96.

JOHANN VAN RANDWIJK.

OLD ENGLISH WATCHES.

VERMAAS.

MIDDELBURG.

LANGEDELFT BIJ DE MARKT.

SPECIALITEIT IN

GOUDEN EN ZILVEREN HORLOGES.

Grootste keuze Pendules, Klokken en
Fantasie uurwerken.

Langedelft B 157 bij de Markt.

ENGLISH SPOKEN.

ON PARLE FRANCAIS.

TELEPHOONNUMMER 44.

J. VERMEULEN, STALHOUDER.

Middelburg, Lange Geere K 316.

NEDERLANDSCH KOFFIEHUIS.

GROOTE MARKT,

Vis à vis het Stadhuis.

MIDDELBURG.

J. M. VAN DER HARST.

Continental Bodega

O 246 en 247.

— Telefoon N°. 74. —

Dirk L. Broeder.

B. C. VAN DER WEELE.

STALHOUDER.

MIDDELBURG, HEERENGRACHT M 14.

TELEPHOONNUMMER 34.

Vereeniging van Nederlandsche Sigarenfabrikanten „**TRIO.**”

AFDEELING MIDDELBURG.

LANGEDELFT B 113.

EXPORT.

IMPORT.

TELEPHOONNOMMER 49.

**MIDDELBURGSCHIE
MAATSCHAPPIJ VAN STOOMVAART.
PASSAGIERSDIENST.
VLISSINGEN—MIDDELBURG
EN ROTTERDAM V. V.**

Met de nieuwe snelvarende Salonschroefstoombooten

MIDDELBURG I EN II.

DAGELIJSCHIE DIENST UITGEZONDERD ZONDAG

in correspondentie met de booten van en naar Ternuzen
en Breskens. (Zie verspreide afvaartlijsten).

Hoogst interessante aanbevelenswaardige tocht langs de
voornaamste groote stroomen van Zeeland en Zuid-Holland,
waarop de volgende tusschenstations geregeld worden aan-
gedaan: Veere (Walcheren), Kortgene (N.-Beveland),
Katsche veer (Z.-Beveland), Stavenisse (Tholen), Zijpe
(Schouwen - Duiveland), Ooltgensplaat (Overflakkee), Wil-
lemstad (N.-Brabant), Dordrecht (Z.-Holland).

PERSONENTARIEF.

	ENKELE REIS.		RETOUR.	
	1 ^e kaj.	2 ^e kaj.	1 ^e kaj.	2 ^e kaj.
Van Vlissingen naar Rotterdam	f 2,65	f 1,60	f 4,95	f 2,45
« « « Dordrecht	« 2,15	« 1,35	« 3,45	« 2,10
« Middelburg	« 2,50	« 1,50	« 3,80	« 2,30
« « « Dordrecht	« 2,—	« 1,25	« 3,20	« 1,95

De afvaarten worden aangekondigd: dagelijks in de Middelburg-
sche courant en in VAN SANTEN'S Officieelen reisgids.

Welvoorzien buffetten. Gelegenheid om te dineeren.

Duur der reis gemiddeld } 7½ uur van Middelburg naar Rotterdam.
6½ « « « « « Dordrecht.

WIJNHANDEL

van Waterlander & de Stoppelaar.

MIDDELBURG.

TELEPHOONNOMMER 138 en 190.

De pakhuizen op de zuidzijde van den dam, in de kuiperspoort, wijk G no.
89/91, zijn dagelijks geopend van 9—12 en van 2—6 uren.

Bestellingen worden ook aangenomen bij de heeren G. N. DE STOPPELAAR,
(langedelft, wijk 1 no. 23/24) en A. K. DRONKERS, (molstraat, wijk F no. 91).

Prijscouranten zijn op aanvraag verkrijgbaar.

D. J. DRONKERS.

Handel in Tabak, Sigaren, Comestibles en Koloniale waren.

OPGERICHT IN 1888.

VLASMARKT 6 en 7. MIDDELBURG. — Telefoonnummer 188.

TELEPHOONNOMMER 79.

Bij J. C. & W. ALTORFFER te Middelburg is uitgegeven:

Uit het Zeeuwsche Volksleven.

Door F. NAGTGLAS. — Prijs f 1.

I. CALJOUW.

EXPEDITIE EN COMMISSIE.

VLISSINGEN—LONDON

EN

VLISSINGEN—HULL.

Directe doorzending, billijke conditiën.

GEER. A. & J. KLIJBERG.

VLISSINGEN.

FABRIEK

EN

MAGAZIJN

VAN

SCHOENEN EN LAARZEN.

Soliedst adres voor goed en goedkoop, meest eigen fabrikaat.

Alle maatwerk wordt naar verkiezing, in welk model ook, ten spoedigste afgeleverd.

Speciaal ingericht voor gebrekkige en pijnlijke voeten.

C. R. C. WIBAUT.

VLISSINGEN. PEPPERDIJK I 33.

Wisselkantoor. Bureau de change.

Exchange office. Wechselgeschäft.

Reiswissels. Credietbrieven.

L. TH. OUWERKERK.

Firma A. L. OUWERKERK & ZOON.

CONFISEUR. CUISINIER.

Kerkstraat F 35—36—37.

VLISSINGEN.

Steeds tot direct gebruik voorhanden versche SCHILD-PADSOEP. Voorts gelegenheid tot gebruik van Ververschingen.

Specialiteit in Advokaat en Cognac.

GOEDKOOP MAGAZIJN
VAN
TABAK EN SIGAREN.

„HET WAPEN VAN VLISSINGEN.”

PEPERDIJK

© I 34. ©

Java-Koffie, Thee, Cacao en Chocolaad.

Aanbevelend
VLISSINGEN. W. F. H. VALENTIJN.

GEBROEDERS POLAK.

VLISSINGEN.
IJZERWAREN, KOPERWERK EN
GEREEDSCHAPPEN

Door Sme- en Scheepshout, Smids- en Machinekamergebruik.
INDUSTRIEELE EN HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN.
AANNEMERSMATERIEEL.
COMPLETE UITRUSTINGEN VOOR:

ZIEP- EN STOOMSCHIEPEN.
LANDBOUWGEREEDSCHAPPEN.
WEEG- en MEETWERKTUIGEN.

W. L. WINKELMAN.
GROOTE MARKT C 67, VLISSINGEN.
KNORR'S PANIRMEEL. TAPIOCA DU BRESIL.
Oprechte Gezondheidsnui. Thomson's Puddingpoeder.

F. N. DE ROOIJ.
Timmerman en Metselaar.
VLISSINGEN. GLACISSTRAAT.

H O T E L
„CAMPVEERSCHE TOREN.”
Restaurant. Pension. Stalling.
V E E R E .

Bains de mer Dombourg.
HOTEL SCHUTTERSLOT.

LE PLUS CONNU DE DOMBOURG.
Table d'hôte a fl 1,75.
DEJEUNERS ET DINERS A PART.
Vins et cuisine renommés.

ADVERTENTIËN.

DOMBURG. HOTEL VILLA MARINA

IS BEKEND DOOR ZIJNE 46 RUIME FRISSCHE KAMERS,

GROOTE SALONS;

geheel naar de eischen des tijds ingericht.

Table d'hôte 5½ uur.

KAMERHUUR EN PENSION BILLIJK.

DINERS APART.

Voor 't publiek vrij Café en Restauratiezaal.

PAARD EN RIJtuig TE HUUR.

Aanbevelend, **A. VAN LEEUWEN.**

NB. Bijna dagelijks visch te bekomen.

P. A. DE LIGNY, GOES.

MAGAZIJNEN VOOR

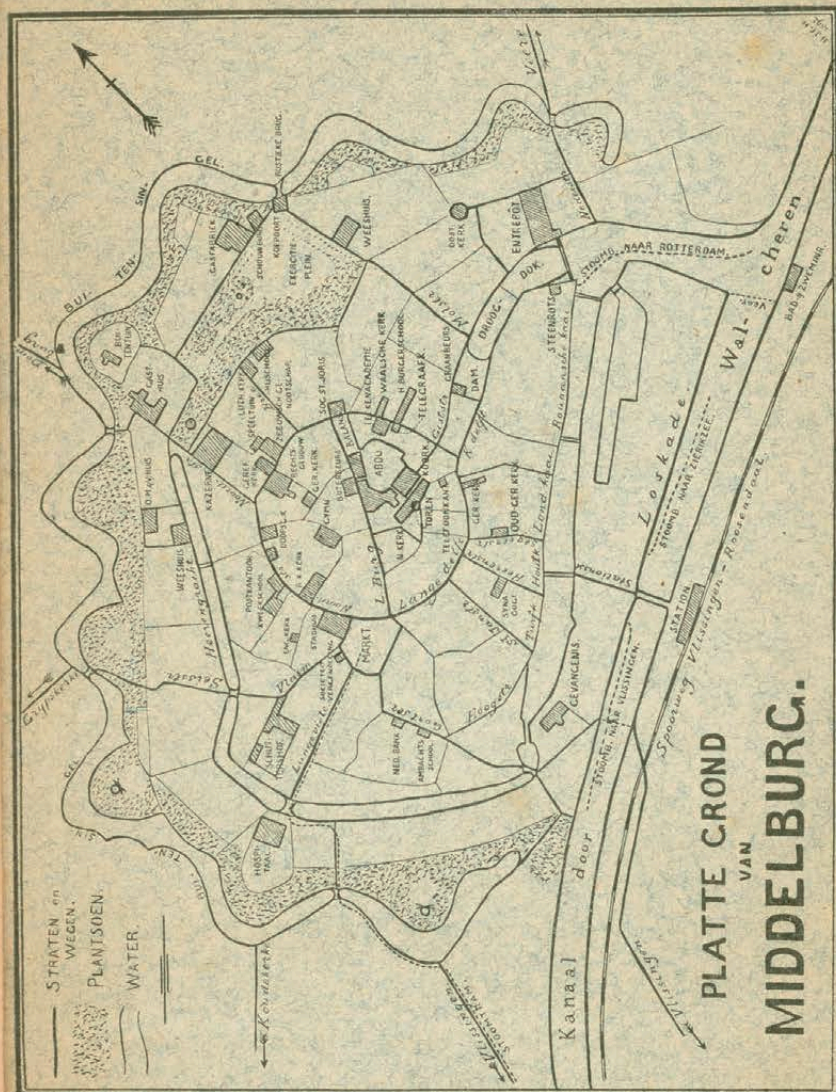
DAMES, HEEREN EN KINDERKLEEDING.

LEVERT GEHEELE
UITRUSTINGEN,
UITZETTEN
EN
LUIERMANDEN.

Alle mogelijke

Gordijnen en Draperieën.

SCHETS VAN WALCHEREN.

Lijst der buitens :

- a. Torenvliet.
- b. Vijvervliet.
- c. Ter Hooge.
- d. Moesbosch.
- e. Der Boede.
- f. Schoonenburg.
- g. De Parel.
- h. Veldzicht en Gatensse.
- i. Ipenoord.
- k. Overduin.
- l. Zeeduin.
- m. Schoonoord.
- n. Druinbeek.
- o. Berkenbosch.
- p. Westhove.
- q. Duynvliet.
- r. Molenvijk.
- s. Molenvijk.

